

lemna dessa provinser och redan enträddt sitt åter-
tåg öfver Donau. Paschan af Silistra har gillat
Sawas död och anbefallt Kiaya Bey att noga vaka
öfver ordning och lugn.

I Smyrna skola, från d. 7 till d. 10 Aug.,
morden på Grekerna hafva blifvit förnyade, troligt-
vis i anledning af flottans förluster. 20 Genuesi-
ska köpmän mördades, såsom misstänkte att vara
Grekernas agenter. Grekerne flydde åter ut på
Europeiska skeppen. — 13,000 Turkar, som lågo
i Scala Nuova, hafva mördat och plundrat de Christ-
na, hvaraf 6 a 700 omkommit. Turkarne voro
förbittrade, att de ejingo gå med till Samos och
plundra. Efter föröfvade våldsamheter skingrades de.

Spanien. Åter oroliga upträden. D. 2 Sept.
kamm till Madrid underättelser från Saragossa,
hvilka föranledde regeringen att genast afsända be-
fallning, att Riego skulle nedlägga befälet och be-
gifva sig till Lerida, under Commendantens uppsigt.
D. 3 kom en ny courier med så viktiga depecher,
att Cortes's utskott genast sammanträdde med Mi-
nisteren i hemlig session. Därpå utspriddes ryk-
ten om Riegos arrestering, om hans försök att up-
rätta Republik o. s. v. I Fontanaklubben togs
ifrigt hans parti. Så mycket berättas directe från
Madrid. Franska tidningar vilja veta, att Riego,
understödd af flera Franska flyktiga officerare (hvar-
ibland Cugnet de Montarlot, redacteur af l'homme
gria) d. 30 Aug. i Saragossa proclamerat Re-
publik; att den och följande dagen varit oroliga;
men att trupperne vägrat de uproriske bistånd,
hvarpå Riego flytt, men blifvit ertappad och in-
förd till Lerida. Däremot säga bref från Irun, att
rörelse varit i Saragossa, att man d. 29 hört ropas:
"leve republiken", att en viss Villamer blifvit
häktad, men att Riego varit ute på en resa längs
Ebroströmen. Då befallningen om hans afsättning
meddelades honom d. 31 i Bujaraloz, 10 timmars
väg från Saragossa, blef han upbragt och sade, att
han skulle komma till staden. Detta afböjdes dock
genom en deputation, som afrådde honom att kom-
ma till Saragossa. Han for då till Lerida. I Sara-
gossa förblef lugnt. Xefe politico utfärdade pro-
clamationer d. 28 Aug. samt 3 och 4 Sept. Riego
utfärdade äfven en från Pina d. 3, däri han be-
svärad sig öfver skändlig smädelse, äfven som han
framlägger lösligheten af grunderna till sin afsätt-
ning och bifogar en Krigsministerens skrifvelse af
d. 23 Junii, däri Ministern afslår hans ansökan att
på en tid få resa ur Spanien, emedan hans närvaro
vore nödvändig, till dess constitutionen är stadgad.

Portugal. Man kan icke neka, att Cortes vid-
taga eller åtminstone höra hos sig föreslås ganska

märkvärdiga åtgärder. Vid discussionen d. 18 Aug.
öfver Constitutions-förslagets 28 Art. (rörande sät-
tet för ändringar i constitutionen) ville Borges Car-
neiro, att Cortes, sedan de, med $\frac{2}{3}$ af sina röster
förklarar fäderneslandet vara i fara, må kunna sus-
pendera de artiklar, som handla om statsmagternas
fördelning. D. 20 discuterades 29 Artikeln, så ly-
dande: "Portugisiska folkets regering är en consti-
tutionel ärftlig monarki, med grundlagar som be-
stämme de fyra statsmagternas functioner." Bastos
ville hafva fem: den lagstiftande (Cortes), den Mi-
nisteriella, domare-, den administrativa (de åtskil-
liga Juntorna) och Konunga-magten. De fyra för-
sta skulse vara activa, den sista neutral. Om de
fyra hindra hvarandra eller träda ur sin verkning-
skrets, så fordrades en kraft till jemnvigtens åter-
ställande. Denna kraft kunde icke utgå från någon
särskild af dessa magter; hon måste ligga hos en allde-
les egen magt, hvars värkningrr, öfver allt där det
är nödigt, yttra sig uprätthållande och återställan-
de, men aldrig fiendtliga. En sådan magt är den
Konungliga. Konungen står i medelpunkten af de
andra magterna, med en neutral mellanmagt; om
endera ville störa jemnvigten, så hade han det stör-
sta intresse att uprätthålla den. Detta uplystes
med exempel. Då monarken är oantastlig, men Mi-
nistrarna ansvariga, så måste man skilja Konungens
magt från Ministrarnas. I annat fall vore de verk-
tygen, men han armen, som satte dem i rörelse.
Men ingen ting kunde vara orimligare än att för-
klara verktygen ansvariga och armen oantastlig.
Slutligen beslöts dock att hålla sig vid constitutions-
grunderna och i artikeln blott nämna tre statsmagter.

Sedan antogos följande artiklar:

30. "Dessa magter äro: den lagstiftande, den verk-
ställande och domare-magten. Den förra hvilas hos
Cortes, beroende af Konungens sanction, på ett sätt,
som skall bestämmas. Den andra hvilas hos Konungen
och dess ministrar, som utöfva den under Konun-
gens auctoritet. Den tredje hvilas hos domarne.
Hvardera af dessa magter är oafhångig, i så måtto att
ingen af de andra kan göra ingrepp i dess functioner."

31. "Regerande dynastien är det durchlauch-
tiga huset Braganças. Vår nuvarande Konung är
den Stormäktigste Herre Herr Johan VI."

32. "Portugisiska nationen representeras af sina
Cortes, som bestå af de depnterade, dem folket till
detta ändamål väljer, i proportion af befolkningen."

Stockholm. Sisl. Onsdag indrogs tidningen
Anmärkaren.

STOCKHOLM,

Tryckt hos ELMÉN och GRANBERG.

COURIEREN

FRÅN STOCKHOLM.

Thorsdagen den 4 October.

Det mål, hvartill följande handling hörer, har redan varit behandladt i en annan tidning. Men då den numera uphört, anse vi oss ej böra vägra att införa närvarande skrift, hvilken så omständligt uplyser målets beskaffenhet, att man icke behöfver uprepa något af hvad därom förut är sagdt.

Till Riksens Höglofl. Ständers Justitiæ Ombudsman!

Till Högvälborne Herr Baron, Justitie-Ombudsmannen och Kommendörn ingaf jag den 4 i denna månad i all ödmjukhet en klagoskrift, hvari jag icke allenast anförde, på grundade skäl, att Höglofl. Kongl. *Krigs-Collegium*, vid innevarande års uphandlings-auktion och leverans af *trumpeter* för Kronans och Arméens behof, begått, efter min tanka, en *olaglighet* mot mig; utan ock att Kongl. Collegium tillåtit sådane Trumpeter levereras, betalas och i Utrednings-förrådet emottagas, som voro *mycket sämre än Modell-trumpeten*, och i sammansättning, duglighet och varaktighet långt ifrån att svara mot den; i anledning hvaraf jag tycker, att Kongl. Collegium ej fästat behörigt afseende å en med Kongl. Maj:ts Höga stadfästelse och sigill försedd Modell;

att detta förhållande, om det ock skulle kunnat lända till någon *persons* nytta, det åtminstone ej ländt till *Kronans*; att man vägrat ojäfaktige och behörige besiktningsmän att besiktiga dessa felaktiga och modellstridiga trumpeter; och att trumpet-leverantören berättat, att till och med en ledamot af sjelfva Kongl. Collegium, Herr Öfversten m. m. *von Fieandt*, lofvat denna leverantör att, tvärtemot eftersynen i den af Kongl. Maj:ts fastställda modellen, få förfärdiga alla trumpeterna efter eget godfinnande. Allt detta har jag äfven ledt i bevis.

Men i samma skrift har jag desslikes sagt, att de levererade trumpeterne lägo förmodeligen ännu kvar i förrådet, och att man torde hafva något betänkande vid att utlämna dem till Arméens bruk; att en tid likväl måste komma, då sådant skulle ske; samt att om vederdörande corpser och deras besiktningsmän då *förstodo saken*, så skulle vi få se, huru det gick med approbationen. A dessa förhållanden kunde jag då ej genast framte några bevis, emedan de blott *med tiden* kunde bevisas. Men nu får jag i all ödmjukhet ådagalägga, att jag ej heller häruti yttrat några toma ord, som skulle komma att sakna riktig grund. Af här i ödmjukhet bilagde tvänne Handlingar, den törsta en af tjenstgörande Regements-Quartermästaren vid Kgl. Svea Artilleriet,

Hr. Pehr Lundin inlämnad Rapport till *Chefs-Embete* vid nämnde Regimente af den 16 sistl. Aug.; den andra en af samma *Chefs-Embete* till Kongl. Krigs-Collegium under den 13 innevarande Sept. afgifven skrifvelse, tackes Herr Baron och Justitie-Ombudsmannen inhämta:

1:o Att Regements-Quarttermästaren, tillika med Regimentets Musik-Direktör, i anledning af en Kongl. Krigs-Collegii skrifvelse och Regements-Befälhafvarens ordres, infunno sig i förl. Aug. månad i Kongl. Collegii Utrednings-Departementets Militär-Kontor, för att, jämlikt Kongl. Collegii bref af den 10 Sept. 1816, besiktiga och uttaga de för Regimentet anordnade 29 trumpeter; 2:o att ingen besiktning eller uttagning kunde ske, emedan Modell-trumpeten icke var till finnandes; 3:o att det befans, att de då framviste trumpeterne icke voro enlige med den modell, man visste hafva blifvit gifven, emedan de voro hopplödda på flera ställen än modell-trumpeten, som endast har en enda hopplödning, och att munstyckena icke heller voro lika med modellens; 4:o att trumpeterne af kunnig Trumpetare försöktes, men befunnos icke accordera; 5:o att Hr. Regements-Quarttermästaren, tvänne dagar sednare, åter infann sig i ofvannämnde Militär-Kontor, för att hos Hr. Öfversten v. Fieandt anhålla om modellens utlämnande, men erhöill till svar, att: *Här får icke någon besiktning anställas, emedan trumpeterne hafva redan vid Utrednings-förrådet blifvit besiktigade och godkände, utan skulle Regimentet uttaga dem, sådane de nu befunnos m. m.*, och 6:o att Regements-Befälhafvaren, i anledning af allt detta, den 15 i denna månad hos Kongl. Krigs-Collegium skriftligen anmälde, att som uplyst var, att Regimentet fullgjort sitt åliggande vid i fråga varande trumpeters uttagning,

så långt omständigheterna medgifvit, då, i saknad af modell-trumpeten, det icke varit Regimentet tillständigt att emottaga de erbjudne trumpeterne, utan endast, såsom skedt är, anmäla de anmärkningar vid varan, hvartill erhållna uplysningar föranledt, så nödgades Regements-Befälhafvaren förnya sin begäran om erhållande af trumpeter, som voro enlige med den af Kongl. Maj:t för Regimentet fastställda modell; samt att Regements-Befälhafvaren jämväl yrkade, att vederbörande vid Utrednings-Departementets Militär-Kontor måtte anbefallas att förete berörde modell, innan någon uttagning af trumpeterne kan äga rum.

Herr Baron och Justitie-Ombudsmannen behagade således finna, att det ej blott är Auctions-Handlingarne, modellen, Kongl. Brevet af d. 27 Febr. 1816 och sjelfva de levererade trumpeternes beskaffenhet, som bevisa hvad jag emot Kongl. Collegium i ödmjukhet anfört; utan att mina yttranden äfven hämta styrka af nu citerade här bifogade tvenne skrivelser. Jag har ansett och anser de levererade trumpeterne icke svara mot hvad Kronan och Arméen hafva rätt att kräva och vänta; och jag tror för min del fullt och fast, att Regimenterna icke böra emottaga instrumenter, som äro så mycket sämre än den modell, Konungen sjelf i nåder stadfäst. Skulle ej dess mindre Kongl. Utrednings-Departementets Militär-Kontor kunna lyckas att skaffa dessa trumpeter på någon corps, så gratulerar jag dertill; men med Kongl. Svea Artilleri-Regemente har det ej velat gå an. Regimentet synes ej vara hugadt att taga på sitt ansvar, att hafva godkänt och till nyttjande emottagit leverans-persedlar, som, ehuru i Kronans namn erbjudne åt Regimentet, dock skilja sig så betydligt både från riktig duglighet och från den föreskrift,

Kongl. Maj:t i nåder gifvit. Stockholm den
27 September 1821.

R. BOHMAN.
Instrumentmakare och Messings-Ålderman

Enligheten med den till Riks. Ständ. Justitiæ
Ombudsmans Expedition ingifna klageskrift, intygar
Stockholm d. 27 Sept. 1821.

Ex officio
JON. ULLBERG.

Bilagor.

Till Kongl. Krigs-Collegium.

Till åtlydnad af Tit. skrifvelse den 5:te inne-
varande månad, och som den 11:te dennes till Reg:t
ankom, får jag, till bestyrkande af min anmälan
uti memorial af den 3 i denna månad, rörande 29
st. Trumpeter, som för S. A. Reg:ts behof skolat
uti Kongl. Collegium uttagas, äran insända den från
Regementets Ombud, Lieut. Lundin, i detta afse-
ende ingifne rapport; och som derutaf uplyses, att
Reg:t fullgjort sitt åliggande vid i fråga komne
Trumpeters uttagning, så långt omständigheterna
medgifvit, då, i saknad af Modell-Trumpeten, det
icke varit Regementet tillständigt att förseglå de
erbjudne Trumpeterne, utan endast, såsom skedd
är, anmäla de anmärkningar vid varan, som efter
särskildte uplysningar kunnat erhållas; så nödgas
jag förnya min begäran om erhållandet af Trum-
peter, enligt med den af Kongl. Maj:t för Reg:t i
Nåder faststälte Modell, och hvilken Modell veder-
börande vid Utrednings-Departementets Militaire-
Contoir torde blifva anbefallte att förete, innan
någon uttagning af Trumpeter kan äga rum.

Stockholm d. 13 September 1821.

JON. SCHÜRER VON WALDHEIM.

JUST. AURELL.

Ex vidimato vidj.
JON ULLBERG.

Vidj
JUST. AURELL.
Reg:ts Auditeur.

Ödmjuk Rapport.

Enligt Kongl. Krigs Collegii skrifvelse af d.
26 sistl. Julij, som ankom d. 7 dennes, samt på Herr
Reg:ts Befälhafvarens befallning, infant jag mig, til-
lika med Musik-Derictenren Kluth, uti Kongl. Col-
legii Utrednings-Departements-Militär-Contoir, för
ått, jämlikt Kongl. Collegii Bref af d. 10 Sept. 1816,
besigtiga och uttaga de till Kongl. Svea Artilleri-
Reg:te anordnade 29 st. Trumpeter; men

1:o kunde ingen besigtning eller uttagning ske,
emedan Modell-Trumpeten icke var till finnandes;

2:o Påstod Musik-Derictenren Kluth, hvars
egen Trumpet blifvit antagen till Modell, att desse
då framviste Trumpeter icke voro enligt med den
samma, emedan de voro hoplödda på flere ställen
än Modellet, som endast har en enda samman-
sättning;

3:o Att Munstyckena icke heller vore lika med
Modellet; och

4:o Försöktes 2:ne Trumpeter af Musik-Di-
rictenren Kluth, som påstod, att de icke noga ac-
corderade.

2:ne dagar derefter infann jag mig åter i näm-
de Militair-Contoir, för att hos H:r Öfversten m.
m. von Fieandt anhålla om Modellets Utlämnande
under Besigtningen, då det svarades mig, att här
får icke någon besigtning anställas, emedan Trum-
peterna redan vid Utrednings-Förrådet blifvit be-
sigtigade och godkände af en ganska skicklig Trum-
petare, utan att Reg:t skulle uttaga dem sådana
de nu befunnos; — och skulle Reg:t önska en öf-
verbesigtning, så får det anmälas vid Musikaliska
Academien.

Stockholm d. 16 Aug. 1821.

PEHR LUNDIN.

Lieut. och Tjenstförr, Reg. Quart. Mästare

Enligheten med originalet intygar Ex officio
JON ULLBERG.

UTLÄNDSKA NYHETER.

Turkiet. Directa underrättelser har man icke,
rörande förhållandet mellan Ryssland och Turki-
et. En Fransk tidning berättar, att man d. 7 Sept.
haft i Wien den nyheten, att Kejsar Alexander rest
från Petersburg, för att mönstra trupperna vid Pruth.
I några dagar hade man i Paris varit fullkomligt
öfvertygad, aft kriget var oundvikligt. Öfver Odessa
berättas af d. 24 Aug., att, enligt Grekernes tro
där, två Paschar och Kallimakis Kaimakau flytt till
Kischenew; men andre försäkrade, att alla tre, ef-
ter utstånden quarantine där, fört till Odessa offi-
ciella skrivelser till Kejsarn, hvilka Gr. Wittgen-
stien skall hafva emottagit och beforderat till be-
stämd ort. Från Odessa berättas äfven, att två
Ulan-regimenter äro upställda vid Pruth. Från
Berlin heter det, att man ingalunda på officiell väg
känner någon ting om gardernas aftåg från Peters-
burg eller om Kejsarns resa efter dem m. m., som
sist därom berättades. — I Wilna samlas, med Kej-
sarens tillståelse, collecter för de olyckliga, till Ryss-
land flyktade Greker, — Österreichische Beobachter

berättar, att Porten, som ville gifva sig sken af att bifalla alla Rysslands billiga fördringar, hade d. 19 Aug. lätit i alla Grekiska Kyrkor upläsa ett Patriarkens herdabref, med löfte om beskydd för alla Greker, som förhölle sig stilla. Janitscharerne hade fått ordres att utrymma Moldau och Walachiet (hvilket redan begynt verkställas, såsom man sett). De Turkiska befälhafvarne i Grekland hade, på Engelska Ministerns begäran, fått befallning att skona ålderdoms-minnesmärkena i Athen.

I Pesth visste man d. 7 Sept, ingen ting om Ypsilantis frigifvande ur fångelse på Munkatsch; utan resande försäkrade tvärtom, att han alltfjemt befann sig där.

Tvärt emot hvad vissa tidningar berättat om den svalnande isren hos de Tyska ynglingarna att vilja gå till Grekland, yttrar sig nu ett bref från Aschaffenburg, det ynglingar i sådan mängd samlas, för detta ändamål att man slutligen bör frukta, "att anden bryter sig en egea bana". Äfven unga Engelsmän ankomma.

På Candia hafva Turkarna framför kyrkodörarna uphängt Erkebiskopen och en mängd prester, eller att hafva rånat och plundrat människor och kyrkor. — Paschan af Negroponte skall, under hopp om förstärkning, hafva framryckt ända till Athen, men med förlust blifvit allbakadriiven till sin ö. Grekerne på Trikeri skola hafva intagit några orter och mördat alla Turkar. — Man beräknar, att af de 9000 man, som funnos på Turkiska flottan, mer än två tredjedelar omkommit genom transportskippens förstöring. — Från Thessalonich skrives af d. 30 Juli, att Turkarne åter underlagt sig alla mellan berörde stad och berget Athos och Orphano belägna orter; att de insurgerade byarne blifvit brända; att i Thessalonich dagligen skedde arresteringar och afrättningar; att Erkebiskopen blifvit halshuggen m. m. Däremot berättas från Semlin af d. 3 Sept, att, enligt underrättelser från Seres af d. 22 Aug, Paschan i Thessalonich i medlet af månaden sammandragit sina stridskrafter och, ända till nejden af Cassandra, tågat emot de från St. Katharina i Thessalich antågande Grekerna. Dessa, under anförande af Alexander Stagyrita, slogo då Turkarna d. 18 vid Cassandra, så att blott hälften af dem med möda kunde draga sig tillbaka till Thessalonich.

Spanien. Genast vid sin ankomst till Europa var Gen. Morillo en anarkisk faction på spåren, hvilken understödde Amerikanska resningen och sökte förlama alla regeringens steg. Några Amerikanska deputerade voro med i spelet. Morillo lät

hemta papper från Amerika, hvilka oemotsägligen ådagalade detta förhållande. Det var med stor svårighet, som det lyckades att få papperen till Spanien. Sedan de kommit i Morillos händer, begynte Amerikanska factionen väcka sådan oro, att regeringen måste bortvisa Doct r Zea och de Amerikanska Commissarierna. D. 20 märktes en synnerlig rörelse bland Amerikanerna och Comunceros som ville ingifva garnisonen misstankar mot Morillo. Under det redan bekanta uploppet den afton, tågade en hop till Morillos hus, för att uttända det. Gäsningen fortfar ännu (d. 7 Sept. äro brefsven daterade).

Ett ryckte utspriddes, att Riego velat biträda två Fransoser att republikanisera Frankrike, och man ansåg hans afsättning såsom en artighet mot Frankrike. Detta föranledde, d. 4 Sept., stor skäckning vid Solporten och i Fontana. Man fordrade, att Franska Ministern skulle bortvisas, Cortes genast kallas och några misstänkte aflägsnas från Konungens person. Folket stillades äntligen, genom den underrättelsen, att Cortes's utskott skrifvit till Konungen, D. 5 fordrade folket att få veta H. Ms svar; men där var ej något kommet. Alla Ministrarne togo afsked. Trupparna voro under vapen. Xefe politico, Gen. Copons, har, genom sin slathet mot pöbeln, förverkat Konungens förtroende. Han begärde afsked och fick till efterträdare Brigadieren Martinez. — Kl. 9 på aftonen blef Konungens svar bekant. H. M. skulle icke förr än d. 28 vara i Madrid, för att öppna Cortes. Därför rake klubbarna i förfärlig traseri. Kl. 10 kom en courier från Saragossa och ökade förskräckelsen. D. 7 var väl lugnet ännu icke egentligen stördt; men man fruktade hvar ögonblick en kris. Vales hade förlorat allt värde.

Den nya krigsministern, Gen. Rodriguez behagade hvarken allmänheten eller sina embetsbröder. Då utnämndes Gen. Inspectören för cavalleriet, Valanzat. Men äfven denne behagade icke; de öfrige vilja kvarblifva, om de få en medbroder efter sitt sinne.

Angående Riego yttrar Universal, att conspiranterne yppat för honom sin plan och erbjudit honom att ställa sig i spitsen; men han hade blott emottagit förtroendet, för att, så snart tid var, framlägga allt för regeringen. Xefe politico i Saragossa har i en proclamation förklarat honom fri från all delaktighet i de uptäckta stämplingarna.

COURIEREN

FRÅN STOCKHOLM.

Måndagen den 8 October.

Om corporationers rätt att äga fast egendom.

(Slut fr. N:o 45.)

Då embetsmannen har jord till lön, så måste han antingen på en gång vara embetsman och jordbrukare, eller ock åt någon annan öfverlåta till brukning det så kallade bostället. I förra fallet blifver han ofta antingen fuskare i bägge eller ock i det ena. Är embetet så inrättadt, som det bör vara, d. v. s. att det uptager sin mans hela snille och verksamhet, och lefver han för sitt embete; så försummar han ofta sitt jordbruk och blifver följaktligen illa lönad och usel. Har han däremot fallenhet för jordbruket och upoffrar sig däråt; så får embetet ofta stå efter. Och äfven om man har rätt att fordra, det hvar och en, som kan sköta ett embete, bör kunna styra ett jordbruk; visar dock erfarenheten, det få hafva nog oegennyttia, för att offra tid och möda på något, som de ej kunna öfverlemna åt arvingar och hvars besittning, äfven för dem sjelfva, så ofta är prekär. De eftersträfva en ögonblicklig vinst och bekymra sig icke, om det allmänna eller efterträdaren drager någon eller ingen fördel af bostället. Detta blifver oftast en följd af boställs-systemet och ett bevis mot detsamma. Landet stiger icke till all sin möj-

liga odling, så länge en så stor del däraf såsom aflöning innehafves i dag af en, i mårgon af en annan, hvilka äro ovissa om, huru länge de få sitta vid, och dessutom, i fall de, detta oaktadt, skulle välja den sällsynta vägen att med ifver arbeta på bostället, ej sällan följa skiljaktiga och oförenliga jordbruks-metoder.

I andra fallet åter, eller om innehafvaren af boställe öfverlåter detsamma åt någon annan till brukning, inträder samma fel, men ännu svårare. Embetsmannen är sjelf temporär innehafvare. Den, åt hvilken han öfverlåter, måste följaktligen vara det i ännu högre grad. Sant är, man har nu mera sökt ett medel mot det onda, i det boställen vid vissa tjänster utarrenderas på längre och bestämd tid; samma utväg, som blifvit recommenderad och använd, äfven i afseende på statens och enskild jord. Huru denna hjälp dock i det hela är en nödhjäl, och huru arrende-systemet endast illa ersätter den verkliga ägande-rätten, detta torde icke blifva svårt att fatta.

Ty tretio års, ja hundra års nyttjande-rätt blifver aldrig detsamma som full äganderätt. En mängd förbättringar (genom utbyten, tillköp, nya verks anläggning), hvilka endast kunna väntas af den verkliga ägaren, som, efter skedda förbättringar, säljer, för att genom inköp af annan egen-

dom vinna större verkningskrets för sin idoghet, och, med ett ord, har fullkomligt fria händer — de kunna ej väntas af arrendatorn, ehuru lång också hans arrendetid må vara. Nej, om man ändtligen vill bibehålla boställssystemet och icke genomföra den idé, som redan begynt följas med Öfverste-indelningarna (hvilken nemligen är därvid i så måtto falskt följd, att man återindragit till *Kronan*, i stället för att fullkomligt förvandla till enskild egendom); så må man då åtminstone med boställena förfara i likhet med hvad redan är gjort vid vissa publika stiftelsers fasta egendom: öfverlemna oafbruten och säker besittningsrätt åt brukaren, men förbehålla stiftelsen en fastställd ränta.

Boställs-inrättningen är ej blott skadlig för det allmänna, utan ock orättvis mot de löntagande. Genom händelser hafva boställen blifvit ofantligt olika till godhet. En Sergeant är, genom denna inrättning, ofta bättre lönt än en Capitaine, en Caplan än en Kyrhoherde; och två tjänstemän af samma grad och samma ansvar äro ofta högst olika löttade. I synnerhet vid arméen visas sig denna orättvisa.

Vi komma slutligen till det värsta af all corporations-egendom, stiftelsers och allmänna kassors. Stora massor af egendom i privata händer förskingras ofta och det onda redresserar sig sjellt; men kassor och inrättningar kunna icke vara slösare, om ock deras reventer ofta af misshushållare förvaltas. Deras grundegendom måste bibehållas orubbad, oftast ökas.

Sant är, att de egentliga utlåningskassorna ännu icke tagit fasta på jordegendom; men, såsom vi redan sagt, den tiden torde kunna komma, så vida ingen välgörande hvälfning i hela finance-systemet inträffar. Banken, pensions-kasso och hela skaran af dylika hafva redan sitt finger i nio tionde-

delar af rikets fasta egendom. Fattig-kassorna kunde en gång få bygga fattighus åt de rika, som torde blifva ur stånd att räddas, för att etablera sig såsom brukare af de fattigas eller bankens jord. Och brukare, landbönder äro i det hela redan de flesta så kallade fastighets-ägare. I räntor för lån utgå från landet summor, som snart torde öfverstiga landets skatter, om de ej redan göra det. I det hela se vi således samma politik som den, hvilken upfans af Konung Pharaos namnkunnige Minister.

Detta måste alltid blifva förhållandet, så länge landtmannen måste belåna sin jord, i stället att få dess producter betalta. För jernhandteringen har man begrepp om privata förlagsmän, i fall idkaren behöfver anlita en blifvande production. Orsaken är, att jernet är en courant vara, som oftast har afsättning och jemnt pris.

UTLÄNDSKA NYHETER.

Turkiet. Från Hamburg berättas, hvad man där tror sig veta af två till därvarande Ryska residenten ankomna courierer, ej blott att spänningen i afseende på de Turkiska ärenderna fortfar, oaktadt all den af de intresserade hofven visade moderation, utan och att underhandlingarne icke taga den fredliga vändning, som Kejsar Alexander önskar. Han fordrar så starka garantier för Grekernas framtida säkerhet, att Porten svärligen medgifver dem. Man var i Odessa öfvertygad, att Kejsaren skulle af händelserna i Bucharest inse, hvad Turkarne mena med amnesti och att, så snart de fått Grekerna öfverlemnade åt sig sjelfva, skulle förföljelserna åter begynna och icke sluta förr än med Grekiska nationens utrotande. — Från Wien heter det af d. 18 Sept., att Ryska cabinettet visserligen icke trodde, att de Europeiska diplomaterna skulle kunna öppna den häftigt sinnade Sultans ögon för den hotande katastrofen. Detta underverk har dock skett; Strogonows afresa gjorde ett obeskrifligt intryck (ty allt sedan hafva förföljelserna mot de Christna uphört). Att Ryska cabinettet dröjer, är således naturligt. Detta dröjsmål står endast däruti i strid med de Laibachska grund-

satserna, att det rättmätiga skälet, de oskyldigt plågade trostörvandiernas skyddande, icke anfördes såsom det enda ändamål, hvilket eftersträfvades. — Till Berlin skola courierer från Petersburg hafva medfört ett circulaire till de öfriga magterna, hvori Storvizirens depeche till Gr. Nesselrode meddelas, med tillägg, att den samma icke uppfyller Kejsarens rättmätiga fordringar. Tillika föreslås en Europeisk congress öfver dessa ärender, då också en Turkisk diplomat skulle få vara närvarande. — I Wien heiskar den största diplomatiska verksamhet; communicationerne med Franska, Ryska och Preussiska Ministrarna äro täta; men med Engelska beskickningen äro de sällsyntare, allt sedan Lord Walpole's afresa. D. 8 Sept. affärdades från Wien till Petersburg en ny förklaring af Österrikiska hovet, i afsende på den sista af Porten till Österrikiska Internuntien öfverlemnade note. — Ungeriska regimenterne hafva redan intagit sina positioner på gränsen. Österrike har tre fullkomligt organiserade arméer: den första i Galizien och Bukowina, under Furst Reuss-Plauen; den andra i Siebenbürgen och Banatet, under Fältm. Lieut. von Schaschek; den tredje i Croatien och Slavonien, under Grefve v. Giulay, Bannus. Gränsregimenterne äro fördelte på dessa tre arméer, utom några få, som skydda yttersta gränslinien för Turkars eller Hetairisters ofog. Dessa regimenter äro de enda på krigsfoot. Det tros allmänt, att, i händelse af krig mellan Ryssland och Porten, dessa tre arméer skola bilda en observations-armée, under Erkehertig Ferdinand.

I Ibrail skall en Turkisk corps af 17000 man sammandragas och de från Moldau aftågande Janitscharer skola, på Seraskierens befallning, hafva lått sin sold. Paschan (i Jassy) troddes ämnas sig till Dornabergen, för att utrota Hetairisterna; men det torde blifva svårt, då han hade kvar blott 400 man, sedan de öfriga trupperne i forcerade marcher blifvit dragna till Ibrail, där hela Turkiska magten lär koncentrera sig och fullkomligt utrymma Moldau. Där har Viziren satt Wogorides till styresman, hvilket högligen förvånar Moldauerne. De undra, att Porten, efter så många prof af Grekernas trolöshet, ändock vill updraga regeringen åt en Grek. De äro öfvertygade, att, så snart Turkarne aflägsnat sig, skola Grekerne åter inrycka, och därför hafva många Bojarer, som velat återvända hem, nu åter ändrat tanka. Också är Moldaus belägenhet önklig; det plundras lika af Turkar och Greker. Sedan desse sednare d. 19 Aug. upbränt Niamtsch, emedan några invånare där brukade lemna Turkarna underrättelse om He-

tairister, som irrade ensama omkring, drogo Grekerne sig åter up i bergen. Deras antal är i det hela betydligt och ökas genom flyktingar från Walachiet. En hop, som posterat sig vid Slatina, (700 utmärkt väl väpnade och klädda Hetairister) utgaf en proclamation till invånarne i Foltischent och fordrade, inom en dag, 25,000 piaster; annars skulle staden behandlas såsom Niamtsch. Många invånare flydde då till Österrikiska gränsen; endast få kvarblefvo; under 140 Turkars beskydd. Men Grekerne påtände staden d. 28 Aug. och plundrade. Turkarne flydde och Grekerne återtågade till bergen, efter fullbordadt arbete. Jorgaki, som anförer 2000 Greker, skall hafva för afsigt att, utåt Österrikiska gränsen, slå sig igenom till Ryssland. Han har förklarad det vara tappra män ovärdigt att utan vapen tåga genom Österrikiska länderna, så länge de kunna bana sig en väg med sabeln i hand. Jorgakis blessurer äro ännu icke läkta, och då han hvarken kan gå, åka eller rida, låter han på flottar föra sig utåt strömarna. — Antalet af de i bergen vid Moldava och Bistritz samt i skogarna mellan Sereth och Pruth, länga utmed Österrikiska gränsen befintliga Hetairister stiger säkert till 4000. Mer än 2000 hafva obeväpnade tågat genom Bukowina. Alla dessa synas ännu icke beredda att öfvergifva sin sak.

Turkarne uphöra icke att reta äfven dem, som de mest borde skona. Vid Chios hafva de plundrat 2 Österrikiska skepp och mördat några af besättningen, sedan nemligen Paschan förklarad papporen vara riktiga. Besättningarne för öfritt måste rädda sig med flykten. I Constantinopel har en Sardinisk skeppare blifvit hängd, emedan han lemnat Grekerna ammunition.

Grekerna synas hafva framgång, äfven på fasta landet. Deras seger vid Kassandra i Macedonien bekräftar sig. De voro 3000 Thessaler, som landstego där och förenade sig med de från Athos ankommande Greker. De Christnas hela mågt skall hafva utgjort nära 20,000 man, med hvilka, under loppet af drabbningen, dessutom alla kust-invånare i trakten förenade sig. Prästerne ifrån det heliga berget (Athos) buro korset i spetsen och updrövo de Christnas entusiasm till sådan höjd, att Turkarne blefvo slagna. Den 28 Julii hafva Suliöterna, till ett antal af 8000 man, vid Besdunopulo slagit kvarlevorna af Turkiska arméen under Chorschid Pascha, som med stor förlust måste draga sig tillbaka till Arta, hvarest Suliöterna intogo Metzovo, där de nedsablade besättningen, som bestod af 700 man, och hvaraf blott 100 undkommo. Vid Besdunopulo föll Beien af Kastoria i

deras händer och Ali af Janina, hvars släkting han var, begärde honom utlevererad, hvarpå han lät honom dö den smärftfullaste död. Detta förbitterade Sulioterna och Ali svarade dem, att det just var på släktingar, hvilka stridt emot honom, som han ville gruffligast hämnas; endast främlingar ville han förlåta. Turkarne i Kastoria begärde få mörda alla Christna; men Kaimakan derstädes, en Albanes, hotade att, vid första skott på Grekerna, mörda hustru och barn och gå öfver till de Christna. "Uslingar, sade han, sen J icke att J, på alla sidor omgifna af Grekiska städer och byar, blott påskynden ert fördärf? Tacken Gud, att dessa fredliga, oss så öfverlägsna människor, hvilka hafva så mycket att hämnas på oss, ännu skona våra lif och vår egendom." Detta gjorde verkan.

Demetrius Ypsilanti synes verkligen erhålla öfverbefälet på Morea. Han har blifvit erkänd af Sulioter och Rumelioter. Till och med från Wien berättas, att flera anförare erkänt honom och förenade sig med honom emot Pascharne Jussuff och Selim. En af Grekernas anförare, Anastasius, eller Tassos, som i 3 år emot Ali försvarat sin fädernestad Kausta, på berget Kalaveria, och sedermera lefvat såsom Guerilla-chef på berget, nedkom derifrån i slutet af Junii, i spetsen för 2000 af sina Klepter (Tjuflvar, ett namn, som emedertid förlorat sin elaka betydelse) och 4000 Bergsboer, och intog efter blodiga drabbningar städerna Berrala och Bodena. Han har utgifvit proclamationer, till följe af hvilka alla vapenföra män gripit till vapen, och qvinnor, barn, gubbar, lifsmedel och hjordar blifvit förda i säkerhet på berget.

Enligt bref från Cerigo skall Turkiska flottan den 6 Aug. hafva blifvit slagen och en liten kvarleva deraf vara blockerad i Cerigo hamn. -- Porten skall hafva befallt Paschan af Egypten att lemna sin son Ibrahim till anförare för en corps mot Grekerna. Dessa hafva från Marseille fått sig tillskickade flera skeppsladdningar med lifsmedel. Flera andra fartyg hafva gått och skola gå till Alexandria, för att der intaga hvete, äfven för Grekerna. De skepp, hvilka föra krigsförråd till Morea, hafva vunnit 300 procent.

I Frankfurt bor, sedan många år, en afkomling af den gamla Grekiska Kejsare-familjen Zeno, en öfverste Zenowicz, som i sina skrifter kallar sig George de Despote Zeno de Zenowicz.

Spanien. Brigadieren Martinez de S. Martin har med en proclamation tillträdtt Krigs-Ministers-embetet. Hans företrädare, Moreno, har blifvit af Konungen tillfrågad, hvarmed H. M. skulle kunna belöna hans tjänster, och svarat, att han vore

mycket belönt, då han slappit portefeulien, -- Om ock alla de öfriga Ministrarne skulle taga afsked, tros dock den verksamme Bardaxi blifva kvar.

Allmänheten har nu blifvit fullkomligt uplyst och tillfredsställd, i fråga om händelserna i Saragossa. Riego, som har föga människo-känedom, synes verkligen hafva af de Franska äfventyrarne blifvit inbillad, att de hade betydande fullmagter från Paris, hvarföre han tillät dem värfningar. Xefe politico, Moreda, hans personliga fiende, upträdde och angaf detta. Hela historien om Spaniens republicanisering synes vara född i Moredas misstänksamma iobildning, och folket, äfven i Saragossa, urskuldar Riego fullkomligt och vill hafva honom fri. Den af de Sarogossiska upträderna väckta hetta i Madrid har alldeles svalnat. Klubbisterne påstå offentligen, att Gen. Copons varit öfverens med dem att väcka uploppet. Märkvärdigt är, att han icke vederlägger detta. Gen. Martinez lofvar att tysta munnen på klubbisterne. -- Man efterspanar ifrigt utgreningarna af den stora plan, som varit upgjord till Frankrikes revolutionering. Flere Fransmän, som bekänt, att de låtit värfva sig till den Arragoniska armée, hvilken skulle gå mot Franska gränsen, hafva blifvit häktade och cabinetts-courierer hafva afgått från Madrid.

Äfven Quiroga har undanbedt sig den honom erbjudna pension, likasom Brigadieren Latre, Xefe politico i Galicien.

Drabbningar hafva åter förefallit med Jaines och Zaldivars band. -- Natten till d. 10 Sept. röfvades posten nära Madrid, och passagerarne plundrades. Bland dessa var en Engelsman, som satte sig afsides och i mänskenet afritade hela nprädet. D. 8 anfölls äfven posten, men röfrarne blott genomsågo regeringens depecher. -- Ett rikte är utspridt, att Cataloniska trupperne, tillika med Piemontesiska flyktingar och Franska officerare, marcherat mot Lerida, för att befria Riego.

Stockholm. Anmärkaren lärer, genom Kunglig nåd, åter komma att utgifvas.

Landserona d. 23 Sept. Sadesbärningen har varit besvärlig; men på flera år har man sett så herrlig gröda som nu. Vacker ny råg, som inkommer från landet, säljes till 6 R:d tunnans, korn till 4 R:d och hafre till 2: 16 à 2: 24, allt Riksgäldssedlar. Potatoes har man föga fått, och de gälla 2½ à 3 R:d rglids.

STOCKHOLM,

Tryckt hos ELMÉN och GRANBERG.

COURIEREN

FRÅN STOCKHOLM.

Thorsdagen den 11 October.

LAGFARENHET.

Afskrift.

Kongl. Maj:ts

Utslag uppå den af Skepparen Anders Sjögten i underdånighet gjorda ansökning, att, sedan Sjötulls-Rätten i Nyköping, i anledning af Extra Vaktmästaren A. P. Appelbergs väckta confiscations påstående å 65 # Svenskt Caffé, bestående hufvudsakligen af preparerad råg, som Sökanden, under sjöresa från Stockholm till Norrköping, i December månad 1820, för egen räkning och utan förpassning medfört, och hvilket han, vid ankomsten till Nyköping, dit Sökanden, i anseende till inträffad isläggning, måst inlöpa, skall underlåtit vederbörligen angifva, genom nu mera laga kraft vunnet Utslag den 24 Januarii innevarande år, af anförde orsaker och under åberopande af 15 Cap. 4 §. i Landtulls-Stadgan den 19 September 1776 förklarar ifrågavarande anhållna och till 10 R:d 40 sk. Banco värderade caffè förbrutet, samt att detsamma borde tillfalla Beslagaren Appelberg; Kongl. Maj:t täcktes i Nåder tillåta, att berörde under beslag tagne caffè må vardas frigifvet; hvaröfver General Tull-Directionen blifvit hörd och med underdånigt utlåtande inkommit; Gifvet Stockholms Stott den 21 Augusti 1821.

Kongl. Maj:t har i Nåder låtit Sig före-

dragas denna underdåniga ansökning; och vill, i anseende till förekomna bevekande omständigheter, af Gunst och Nåd tillåta, att den ifrågavarande förbrutna dömda varan, hvilken, enligt hvad Sjötulls-Kammare-Föreståndaren i Nyköping J. G. Wijkman, uti dess af General Tull-Directionen infordrade, och i underdånighet insände yttrande, tillkännagifvit, ännu skall finnas orubbad kvar uti Confiscations-Magazinet i nämnde Stad, må från beslags-anspråk vardas frikallad, samt på skeende anmälan till Sökanden återställas. Det vederbörande till underdånig esterrättelse länder.

Under Hans Kongl. Maj:ts

Wår Allernådigste Konungs och Herres
frånvaro

Dess tillförordnade Regering

FR. GYLLENBORG. LARS V. ENGESTRÖM.

C. LAGERBRING. A. F. SKJÖLDEBRAND.

M. M. ROSBECK.

Att förestående afskrift är lika lydande med det vid Kongl. Maj:ts Justitiæ Revisions Expedition förvarade Concept-Utslag, intygar

Ex officio

L. J. LOVÉN.

Till detta nådiga Utslags allmängörande har man funnit sig föranlåten af den nog allmänt rådande tankan, att nåd aldrig skulle kunna gifvas till förlång för annan mans rätt.

Här finner man deremot, att den; hvars rätt lider genom nåden, ej ens behöfver äöras öfver nådansökningen.

Om esprit de corps hos Embetsmän.

Det har blifvit en jargon, att embetsmän skola hafva andseende med embetsmän, icke yppa eller häckla hvarandras fel och brister, försvara hvarandras anseende o. s. v.

Om denna grundsats sträcket längre än till det undseende, hvarje människa är skyldig sin nästa, den pligten att icke yppa enskilda förhållanden eller häckla utan påtagliga fel; så är den falsk. Skall man antaga, att en embetsman har närmare förbindelser till en embetsman än till en annan människa; så måste man äfven antaga, att embetsmännen utgöra en från de öfriga människorna i staten afskild corporation, med egna intressen och med behof af inbördes förening till försvar mot den hop, som icke är embetsmän. Detta åter förutsätter ett fiendtligt förhållande, hvilket hos sjelfva embetsmännen åter icke förutsätter för mycken öfvertygelse om sin egen förtjänst af högaktning eller om sina tänkesätts renhet.

Om, i ett land, där man predikar ett dylikt så till sägande släktskapsband mellan alla dem, som förvalta statens embeten, man tillika skulle yrka den icke ovanliga läran, att ingen bör vinlägga sig om kunskaper i stats-angelägenheter eller yttra sig däröfver, utom den, som af sin plats i samhället därtill kallas; så skulle den enkla slutsatsen däraf vara, att embetsmännen i ett sådant land fordrade fullkomlig ansvarighet för allt, hvad de företaga. Detta är den ägta embetsmänna-aristocrati, hvilken intager ett rum bland de värsta plågor, som kunna vidläda ett samhälle.

Hvad detyder så kalladt kamratskap eller esprit de corps? Ingen ting annat än det samband, som råder mellan personer, hvilka hafva samma yrke, samma interesse och vanan att, genom den gemensamma sysselsättningen, ofta vara tillsammans. Besättningen på ett skepp, arbetarne i en fabriek, soldaterna vid ett regimente äro på detta sätt kamrater. Bland dem uppstår vänskap och hågen att försvara hvarandra mot främlingen. Dylika små samhällen inom samhället äro icke skadliga, utan tvärtom en skola för den stora samsundsandan. Men då inom staten bildas corporationer, som äro spridda öfver allt och, utan personliga förhållanden eller vänskap, sammanhållas endast af ett af privilegier och skräväsande tillskapadt, onaturligt, gemensamt interesse; då blifver esprit de corps en kräfte i statskroppen.

Men farligast af detta slags åkämmer är en embetsmänna-corps, som anser sig för en slägt, hvars hvarje medlem skall vara förbunden att försvara och ursäktad den andre, utan annan grund än den, att han är embetsman. Hvad är embetsmannen? är hans embete en *näring*, som han måste skydda, äfven åt hvarje annan dess idkare? — Nej, han har orätt fattat sin bestämmelse, om han tror sig, såsom *embetsman*, hafva något annat interesse än dens, hvars angelägenheter han sköter och för hvars skuld han är hvad han är.

UTLÄNDSKA NYHETER.

Turkiet. Enligt nyaste underrättelser stå skerna mellan Turkiet och Ryssland på samma oberständiga fot, som de länge stått. Säkert lärer vara, att Österrike bandlar i fullkomlig enighet med Ryssland och att Österr. Internuntien ifrigt påyrkar, att Porten skall uppfylla alla Rysslands fordringar. Man har nu in extenso fått både svaret (af d. 26 Julii) På Strogonows note (af d. 18 Julii) och Stor-

vizirens skrifvelse till Ryska Ministern för utrikes ärendena, Grefve Nesselrode, af d. 1 Aug. Det evasiva innehållet af det förra känner man redan. Den sednare innehåller klagomål öfver Strogonows förhållande, Portens förmodan, att en annan Minister skulle komma i hans ställe, och bifogad afskrift af ofvannämnde svar. — D. 26 Sept. gick genom Frankfurt till Paris en Rysk courier, enligt hvars utsago de Ryska trupperne, vid hans afresa, voro i rörelse. Från Wien berättas af d. 22, att man från Ryska gränsen lätt veta, det tredje armée-corpsen upbrutit sitt läger vid Zytomir och gått i kantonerings-qvarter. — Minister-Stats-Secreteraren i Polen, Brigad-General Kosiecki har annonserat ett militäriskt arbete, huru man skall upgöra en anfällsplan mot Turkiet. Kejsar Alexander har bifallit, att arbetet får dediceras honom; och Storfurst Constantin har genomsett det med bifall. Ecclesiastik-Ministerns, Furst Galiczins, upmaning om gåfvor till de olyckliga Grekerna, är författad i ganska rörande ord. Betydliga insamlingar äro redan gjorda.

Sedan den i Constantinopel på spanmålsfartyg lagda embargo uphört, hafva flere af dessa fartyg därifrån afgått till Italienska och andra hamnar. Ett bland dem, som lemnat Constantinopel d. 16 Aug., berättar, att man där icke trodde kriget hafva utbrustit; att Ryska skepp dagligen ankommo; att Porten höll på att utrusta tre örlogsskepp; att Grekerne alltjemnt förföljdes och instängde sig i sina hus; att tretie eller fyrtie af dem, som blifvit införda från Moldau och Walachiet, dagligen bemtades ur fångelserna, afrättades och sedan efter några dagars exposition, vräktes i hafvet; att äfven Frankerne voro så föga tryggade, att de, om de utgingo utan escorte af Janitscharer, lupo fara att plundras; att bodar och magasiner ännu till större delen voro stängda o. s. v. Samma fartyg medförde den underrättelsen, att Grekerne mellan Rhodus och Stanehio satt Turkiska flottan i brand, så att bland 17 skepp, hvaraf den, utom transport-skeppen, bestod, knappast ett lineskepp och två fregatter undkommit. — Andra spanmålsfartyg, som d. 19 Aug lemnat Constantinopel, instämna i dessa underrättelser. -- Turkarne skola hafva utrymt ön Candia.

I Walachiet föröfva Turkarne de grusligaste våldsamheter. Deras soldatesk har haft löfte att få alldeles utplundra landet; och det synes troligt, att befälhafvarne icke kunna i längden hindra verkställigheten häraf. Sjelfve göra de också nästan allt, hvad till en fullkomlig plundring hörer. De rikaste invånare afrättas, under lumpna förevänd-

ningar; alla lifsmedel bortföras, emedan krig med Österrike och Ryssland väntas, och Turkarne säga, att intet korn och ingen matbit skall i Walachiet vara kvar åt fienden. Det är kungjordt, att alla kvarblifna invånare skola hemta till sig all den egendom, som de deponerat i kloster och på andra ställen, emedan allt, som finnes på något ställe sålunda förvaradt, skall afföras till Turkiet. Tillika kungjordtes, att, om någon dolde ett vapen, som han ej genast aflemnade till auctoriteterna och som upptäcktes vid efterspaning, skulle han, utan dom och utan hopp att kunna rädda sig med pennningar, blifva halshöggen, hängd eller spitsad. Därpå hafva alla framtagit och aflemnat allt, hvad de haft i förråd eller gömmor. Man fruktade, att dessa åtgärder voro förebud till allmän plundring, och att Turkarne med beräkning af alla omständigheter bereda den, för att hvarken genom sökande på förborgade ställen förlora tid, eller genom hemliga vapen hos de plundrade komma i fara. — I Bulgarien hafva Turkarne redan mer än en gång fattat det beslut att utrota alla christna, men hittills blifvit stillade af en del bland sina trosförvandter. Dock hafva de alla den föresatsen att icke lemna någon rik eller kunnig man vid lif. Alla dessa skola mördas, deras egendom confisceras, kyrkor och skolor förstöras. — Wienska tidningar berättas, enligt nyheter från Siebenbürgska gränsen af d. 8 Sept., att redan flera Bojarer af första rangen kommit tillbaka till Bucharest; men ingen till Jasay; hvarföre den där varande Kaimakan funnit sig föranlåten kungöra de utom landet vistande Bojarer, att han, vid deras längre frånvaro, skulle blifva tvungen att lå Bojarer af andra rangen anföra alla regerings- och förvaltnings-embeten. — I stället för Janitscharerna, som afstått från Moldau, hafva 7000 man nya trupper inryckt i bergen, för att förfölja Grekerna. 1500 man med fem kanoner hafva fattat posto vid Foltischeni (hvarifrån Grekerne, efter plundringen, affört all Turkarnas proviant till bergen); 2000 man med sju kanoner, under Seliktar Aga, vid Roman; 500 man med fem kanoner vid Bottuschan och 200 vid Dorohoi; de öfrige intogo andra ställningar. Man väntade, att det vid Dorna skulle komma till allvarsam drabbning mellan Turkar och Greker. Jorgaki, som lider i hela kroppen af reumatism, har lagt sig in i klostret Rareul. — Paschan i Silistria är utnämnd till öfverbefälhafvare för alla Donau-fästningarna, ifrån Suline Bogasi till Belgrad, och har utfärdat stränga ordres till Kiaya Bey att straffa alla soldater, som misshandla landets invånare.

Det går ett rykte, att Grekiska flottan ännu

samlas vid Patmos och att där skulle öfverläggas, huruvida det var rådligt eller icke att fortsätta sjökriget. På fasta landet anses allmänt Bar. Strogonows bortresa såsom osviklig anledning till krig; och detta är egentliga hindret för verkan af Sultans amnesti. -- Från den amnesti, som är lofvad öarna, i fall de återgå till lydnad, äro Samos, Psara, Hydra och Spetzia uteslutna. -- Om några nyare fördrag af Grekiska flottan känner man föga. Grekerne skola hafva landstigit i en by vid Scala nuova och hemtat lifsmedel; men ett förnyadt försök af samma sort blef afslaget af en hop i hast samlade Turkar. En Corsicansk fiskarbåt, som, under Franskt flagg, förde Sultans depecher från Constantinopel till Cypern, blef anfallen af Grekerna och räddade sig, endast genom snabb segling. Skepparen besvärade sig och den vid Cypern stationerade Franska Fregatten afseglade genast till Grekiska flottan vid Scala nuova, för att fordra uprättelse. -- På ett Maltesiskt fartyg, som gick åt Alexandria, hafva Grekerne tagit åtta Turkiska passagerare, för att som det troddes, mörda dem. Paschan af Egypten hade därpå förbjudit all försäljning af vapen till Europeiska köpmän, så länge deras flaggor icke njöte säkerhet.

I Smyrna hade lugnet, i medlet af Aug., åter inträdt. Ryska Consuln hade afrest därifrån, så snart Strogonows afresa från Constantinopel blef bekant. -- Turkiska regeringen ville, då emhargon i Constantinopel uphöldes och sädespriserna sjönko, icke betala det högre pris, som för 40 a 50 laddningar var öfverenskommet. Engelska Ministern lade sig ut för de handlande och allt bilades. -- En förordning är utgifven, att alla christna utan undantag skola bära kläder af en gifven schnitt och af svart groft kläde. -- Några Turkar, som kommit till Messan i Frankfurt, hafva måst afläggas sin drägt. Policen har förklarat sig i annat fall icke kunna skydda dem mot misshandling af folket. -- Engelska Consuln i Tunis hade af Beyen utverkat tillstånd för några Greker att resa därifrån. De återkommo och det lyckades att äm en gång förskaffa dem tillstånd att resa; men de andra consulernas bemödanden att skaffa samma tillstånd för flera under deras beskydd stående Greker hafva mött bestämdt och troligen oåterkalleligt afslag.

England. D. 25 Sept. landsteg Konungen i Calais och d. 27 fortsattes resan till Lille. Därifrån ämnar sig H. M., öfver Brüssel och Osna-brück, till Hannover.

En anonym har, med en gåfva af 500 Pund,

gjort början till en subscription, för att åt Gen. R. Wilson (afsatt, som man vet, i anledning af hårda ord till gardet, för dess upförande mot folket vid Drottningens lifsfärd) inköpa en annuitet (lifränta), som ger honom dubbel inkomst, mot hvad han haft såsom General-Major. En annan anonym har äfven redan teknat 500 Pund.

America. Mexicanska Insurgenterna skola hafva lidit nederlag, och communicationen mellan Veracruz och Mexico skall vara återsteld. I Spanien berättas, att Bolivar blifvit fängslad af sina egna trupper och utlevererad till la Torre. Enligt andra underrättelser skall Puerto Cabello vara intaget af Columbianerna. -- S. Martin är slagen. Med 4000 man hade han gått om bord i Huacho och landstigit vid Chorillas, två timmars väg från Lima. Där aufölls han af de Kungliga så häftigt, att han måste lemna 1600 döda på slagfältet och i största hast gå till sjös igen.

Spanien. Både i Saragossa och Madrid var, enligt sista underrättelserna, fullkomligt lugnt. Ännu flera Franska conspiranter äro häktade. En tidning påstår, att i Spanien finnes nu en mängd besoldade utländingar, för att underblåsa orolighet och göra nationen batad af de Europeiska magterna; regeringen hade i händerna bevis därpå, och skulle låta trycka dem. -- Det var icke Krigminister. utan Xefe politico, som Gen. Martinez blifvit. Gen. Major Valanzat har äfven afslagit Krigportefeullen. Gen. D. Joach, S. Salvador, chef för Spanska arméens General-stab under sista kriget, skall nu vara utnämnd till Krigsminister.

I Saragossa skall man, ibland den arresterade Villamors papper, hafva funnit Riegos namn uppfördt bland dem, hvilkas planer gingo ut på republiken. Detta kan dock hafva varit mer project å de öfrigas sida, än bevis på Riegos verkliga delaktighet.

Neapel. D. 19 Julii utlopp härifrån den Österrikiska fregatten Lipsia, för att förena sig med tre andra fartyg, som redan voro ute, och en fregatt, som skulle utlöpa från Venedig. Denna escadre skall, med iakttagande af den strängaste neutralitet, skydda Österrikes intressé i de Levantiska farvattnen.

Portugal. Till följe af glädjen öfver den af Lord Beresford förut beklädda General-Marskalks-värdighetens afskaffande, hafva illuminationer m. m. ägt rum.

STOCKHOLM,

Tryckt hos ELMÉN och GRANBERG.

COURIEREN

FRÅN STOCKHOLM.

Måndagen den 15 October.

Om verkliga betydelsen af ordet Police.

I vissa länder har man fått ett alldeles förväntat begrepp om *police*. Man har inbillat sig, att den är styrelsens hemliga finger eller ett slags inquisitoriskt spioneri, som skall bevaka medborgares hvarje steg, vara med i hvarje vrå och hemligt verka till lugnets uprätthållande. Man har ansett dess magt för arbiträr och obunden af lagar och former. Man har velat inblanda den i alla medborgarens enskilda förhållanden, äfven som i allt, hvad till de lagligen constituerade auctoriteteters befattning hörer. Rom valde en Dictator, då staten var i fara; likaså har man ansett det onda i sednare tider så hafva tagit öfverhand, i synnerhet i stora städer, att en arbiträr magt fordrats, för att uprätthålla ordning och freda medborgares lif och egendom.

Tämligen lättsinnigt antager man i allmänhet riktigheten af denna sats; ty en stor mängd människor nöjer sig i sin maklighet att uprepa allt, hvad man säger dem, i synnerhet om man anförer några skäl, som låta något för den, hvilken finner sig besvärad af eftertanken och icke drifves därtill af kärlek till sanningen.

Då man hörer människor försvara nödvändigheten af en sådan *police*, som de i Frankrike upfunna inquisitoriska, blifver

man vanligen afspisad med följande skäl: Huru vill Ni skydda lugn och säkerhet, utan en dylik anstalt, som verkar hastigt, kraftfullt och hemligt? Att den ofta miss-tager sig, ofta öfverträder lag och miss-handlar människor, att den alltid generar, oroar och tvingar äfven den fredligaste medborgare — detta allt måste tålas, för det stora ändamålets skull. Huru skulle i en stor stad, där människorna trängas, där lastens och bedrägeriets skolor äro upslag-na, där det yttersta elände bor bredvid den största rikedom — huru skulle där ordningen och säkerheten kunna tryggas, om brott skulle straffas och arresteringar ske endast i öfverensstämmelse med lagens tröga former, om icke då och då små afvikelser därifrån opått få ske, när omständigheterna fordra? Och hvad betyder det (tilläger man något tystare); fråga blir ju aldrig om hederligt folk; det är blott packet, för hvars skull *police* finnes? Med ett ord: samhällets lugn kan icke uprätthållas utan den.

Hvem har verkligt medborgerligt hjärta i bröstet, och ryser icke för råheten och lågheten af dessa läror? Den, som vet, hvad samhälle, medborgerlighet och människo-värde betyda, han måste med harm förklara, att om godtycket fordras för samhällets uprätthållande, skulle han häldre önska att lefva utom samhälle.

Men det fordras icke. Människans värde

förbjuder det; och man kunde således a priori sluta till dess orimlighet, äfven om erfarenheten icke bestyrkte, hvad förnuftet yrkar.¹

Det första, som måste stöta hvarje sundt förstånd och hvarje sundt hjärta, är skillnaden mellan bättre folk och pöbel. Slumpen och gunsten sätter nog kännbara gränser för den fattiga arbetande hopens anspråk på lifvets njutning. Det, som bör vara hvarken slump eller gunst, lagen, bör åtminstone, lika sträng i beskydd och straff, icke påminna den fattige om dess ringhet. Likväl inträffar detta och måste inträffa, så snart en arbiträr policemagt finnes. Där en så kallad *bättre karl*, en *Herreman* går oantastad, kan en trasigt klädd människa icke gå, utan att häktas; där den förre blir trodd på sina ord, blir den sednare behandlad såsom ljugare och bedragare. Hvem har icke sett många exempel på dylikt?

Den *bildade* bedragaren — så svarar man — drifver vanligen sitt spel i stort och störer icke det lugn, hvaröfver den vanliga polisen vakar; den obildades brott bestå i röfverier på gata, inbrott och stölder af alla slag. Men, om ock detta är sant; om bland den lägre hopen egentligen finnas de missdådare, mot hvilkas gärningar polisen måste vara på sin vakt; så förutsätter detta dock icke, att *hvarje* sämre person är en missdådare och får såsom sådan behandlas. Vår förvända och orättvisa politik har gjort de lägre folkklasserna olyckliga — och olyckan vilja vi sedan räkna dem till brott. Vi hafva gifvit dem retelsen till afund och brott — och straxt äro vi färdige att handtera dem *alla* såsom brottslingar, emedan *några* icke kunna motså retelsen.

Ostridigt är dessutom, att just anstaltarna till brotts hämmande ofta gifva anledning till brott. Shakspeare lägger i en

Judes mun dessa ord om en christen, som han hatar: "Han har smädat mig och hindrat mig att vinna en half million; skrottat åt mina förluster, drifvit gäck med min vinst, bespottat min nation, lagt hinder för min rörelse, afkyllt mina vänner, uphettat mina fiender; och hvad är hans skäl därtill? Jag är Jude — Om J förolämpen oss, skola vi icke hämnas?". Så är det med all orättvisa: naturen revolteras därpå, och då man vet sig, äfven utan orsak, skörda förakt, tror man sig lika gärna kunna förtjäna, hvad man ändock icke kan undvika. En folkklass, som ser sig icke få njuta lagen till godo, kan icke annat än slutligen anse likgiltigt att följa eller icke följa honom. Hvad batar det att vara oskyldig, då den oskyldige, lika lätt som den brottslige, kan underkastas godtyckets misshandlingar? — Nej, med trygghet kan man antaga, att dessa misshandlingar, detta tvång, som man tror afhålla brott, icke frambringa mer än, på sin höjd, försiktighet vid deras begående. Det beror i alla fall af slumpen, om den verkliga brottslige är en bland dem, som af obestämda anledningar göras till mål för den inquisition, hvilken godtycket anställer, så snart ett brott är begånget. — Skall då en folkhop lemnas handlös? så invänder man; skall den kunna styras med samma medel och samma lätthet i en stor stad, som på ett glest bebodt land?

Denna frågas besvarande leder oss till undersökning om, hvad en *verklig police* är.
(Forts. c. a. 8.)

UTLÄNDSKA NYHETER.

Turkiet. Enligt Franska tidningar, skall Österrikiska Ministern i Petersburg, Frib, von Lebzeltern, hafva till Grefve Nesselrode öfverlämnat den af Bar. Strogonow icke emottagna Turkiska noten, tillika med Österrikiska och Engelska missionerens noter till Ryska hofvet, hvarpå Ryska Re-

geringen tillstållt Bar. Lebzelter en ny förklaring till de stora magterna. Därjämte skall Ryska regeringen betyga sitt nöje med en del af hvad redan skett, såsom embargons upphäfvande; m. m. men på det förmligaste sätt yrka bestämdare och kategoriska svar, i afseende å de öfriga af Porten ännu i mörker lemnade ämnen. Denna förklaring, som innehåller vidlyftiga deductioner, skulle, på Rysslands begäran, ofördröjligen genom Bar. v. Lützwow tillställas Porten. Enligt Engelska blad skola Rysslands fördringar vara: Grekiska religionens fria utöfning, under beskydd af Ryska Agenter; Furstedömenas och Donau-fästningarnas besättande med Ryska trupper och öfverlemnande af en hamn i Archipelagen, till säkerhet att dessa villkor uppfyllas, hvarjemte Porten borde betala kostnaderna för de Ryska besättningarna. De ministeriella tidningarne tvilla dock på dessa uppgifter och säga, att dylika fördringar först kunde ske, då Ryska fanan svajade på stora Moskeen i Constantinopel. -- Från Berlin tros en betydande person komma att gå till Petersburg med högst viktiga depecher, i afseende på Turkiet, Preussiska hofvet, enligt i allt annat med Ryssland, lärer, i händelse af krig, komma att uppställa en väpnad neutralitet. Österrike har ännu icke fattat sitt beslut.

Ifrån Wilna berättas af d. 1 September, att i slutet af Augusti man där sett onphörliga durchmarcher utaf trupper af alla slags vapen. De togo sin väg åt Rikets sydöstra gränser. Alla voro de lifvade af den glada förhoppning att snart få strida för religionen och menskligheten. Från Wien heter det imedlertid, att Ryska arméen aldeles icke gjort emot Turkiska gränsen någon rörelse, hvaraf skulle kunna slutas till någon början af fiendtligheter, och att Ryska gardernas höggvarter ännu var i Minsk, dit Kejsaren väntades för att mönstra dem. (Från Petersburg berättas, att Kejsaren d. 22 Sept. skulle afrest till Witepsk till de där catonerande Gardes-regimenternas höst-manoevr). Den 7 Sept. lemnade Bar. Strogonow sin quarantine i Odessa och ämnade genast förfoga sig till Petersburg. Man påstår med visshet, att i alla Ryska hamnar vid Svarta hafvet spannmåls utförseln till Turkiet blifvit förbuden.

Oredan på Peloponesus börjar att uplösas sig och småningom öfvergå till ordning. Större delen af invånarne sluter sig till de från Wallachiet ankommande anförare, hvilka göra allt hvad de kunna, för att framtaga kriget dess första karakter af vildhet och återföra det till discipline och Europeiska krigsbruk. Ett bevis härpå är Malvasias capitulation, enligt hvilken de förmögnare Turkar

och den beväpnade styrkan fått fritt afstå med sin lösa egendom, men de fattigare Turkiska invånare kvarblifva och njuta skydd för sin religion, sina personer och sin egendom. Furst Alexander Maurocordato, som är ämnad till öfverbefälhafvare för Grekerna i Etolien, Akarnanien och Epirus, skall hafva ankommit till Mesolongi, äfvensom Kyrillos Liverios, bestämd till öfverbefälet öfver Attika, Beotien, och Phocis. Han härstammar från en familj, som för 100 år sedan beklädde Primatet i Phocis, och han har nu återkommit från Europa, dit han flytt för Ali Paschas förföljelser. Parga, Prevesa, Arta med flera orter hålla sig ännu. Sulioterne, som lofvat skaffa Pargas inneväuare deras hufvudstad tillbaka, skola hafva gått hem. Ali säges vara sjuk. -- Odysseus skall, efter sitt första olyckliga försök emot Jenitzar, tillämna ett nytt, som, om det lyckas, sätter Thessalonich i fara, (hvilken stad åter skall vara blockerad från sjösidan). -- Underrättelserna, enligt hvilka Omer Pascha Wrioni d. 21 Junii eröfrat staden Livadia, men d. 27 åter blifvit utkörd af Odysseus och d. 2 Juli fullkomligt slagen af honom vid Sperchios, hvarvid nästan ingen Turk undkommit och Omer sjelf stupat, bekräfta sig från Corfu. Derifrån vet man äfven, att fästningarne Koron, Mothon och Mhembasia verkligen fallit i Grekernas händer, såsom berättadt är. Det samna berättas äfven om Navarino. De Turkarnes händer ännu varande fästen räknade på undsättning af den nu mera slagna flottan, hvilken icke lärer kunna lemna någon undsättning, utau icke skingrad och smyger sig omkring bland Sporaderna, förföljd af Grekerna. Gazette de France, som förr icke velat medgifva Turkiska flottans nederlag, erkänner det dock nu, men säger, att hufvudstyrkan räddat sig till Rhodus, der den strängt blockerades, efter att hafva förenat sig med de Egyptiska skeppen. Imedlertid påstods till och med, att allt hvad som af flottan räddat sig, bestod i två skepp, som sökte undkomma till Egypten. Om detta nederlag berättas från Trieste af d. 10 September, att det är verkligt, men dock icke varit så fullkomligt, som i början berättades, emedan Turkarne i rättan tid sökt och hunnit öfna sjön. Två fregatter hafva dock fallit i Grekernas händer; ett linieskepp och flera transportfartyg, füllda med Asiatiska trupper, äro upbrända och en mängd andra transportskepp skjutna i sank. Från Livorno berättas af den 12 September, att Tripolitanska escadern icke, såsom ryktet sade, fallit i Grekernas händer, utau ämnade först i början af September utlöpa från Tripolis, för att då förena sig med den Egyptiska under Ismael Gibraltar. -- En-

gelska tidningar vilja icke medgifva, att någon för-
cning ännu ägt rum mellan Turkiska och Egypti-
ska flottorna.

Turkarne i Moldau samla sin hufvudstyrka
vid Donau. Ett obestyrkt rykte säger, att Kiaya
Bey lemnat Jassy, af fruktan att blifva mördad af
sitt folk. Då de vid Dorna stående Greker fått
veta, att Turkarne draga sig tillbaka, vilja de fram-
rycka till Bottuschan och där fatta fast position.
Sålunda fruktar man ett nytt infall af dem i Moldau.

D. 16 Sept. afgingo från Marscille två skepp
till Grekland med krigsföröd och 120 frivilliga,
hvaribland några Franska officerare och flera f. d.
Piemontesiska och Italienska militärer.

De båda Österrikiska Capitainer, som blifvit
plundrade af en Turkisk korsar i Chios (dit han
flytt för Grekerna och sedan drifvit samma spel
med ett Ragnsanskt fartyg under Fransk flagga)
hafva åter blifvit befriade af en Fransk fregatt,
som tagit och till Smyrna inbragt korsaren, där
han kommer att dömas efter all lagarnas stänghet.
— Ett Genuesiskt fartyg, som i Smyrna tagit nå-
gra olyckliga Greker om bord, blef antradt af Tur-
karne och den del af besättningen, som ej räddat
sig, mördad eller fången. Staden var om aftenen
illuminerad, i anledning af denna så kallade seger.
De olyckliga invånarne i Aivali, af hvilka Tur-
karne mördat 500 och bortfört i slafveri 2000, haf-
va, till ett antal af 22,000, blifvit (af Hydrioterne)
hämtade till öarna och där med mycken ömhet
emottagna. 4000 hafva, på begäran, blifvit förda
till Kalamatta, för att få strida mot Turkarna och
taga hämnd på dem. — Österrikiska regeringen
har förstärkt besättningarna i Cattaro och Ragusa,
emedan Paschan af Scutari begynt röra sig. Han
har fått Portens ordres att gå mot Janina; ordres,
som han förr undanbedt sig, emedan han icke gär-
na går ur sitt höfdingdöme och förgifver, att han
vill hålla Montenegrinerna i tygel.

I Kalamatta, sätet för Moreas provisoriska re-
gering, utkommer nu en tidning på Grekiska, kal-
lad Grekiska trumpetten.

America Underrättelserne om Chilenernes
nederlag under S. Martin har icke ytterligare be-
kräftat sig. — Från Panama berättas, att de fång-
na Spanska matrosarne på den af Cochrane tagna
fregatten Esmeralda skulle hafva öfvermannat be-
sättningen och först skeppet tillbaka till Callao.

England. D. 27 ankom Konungen till Brüs-
sel och fick genast besök af Konungen af Neder-
länderna och båda Prinsarna. Dagen derpå begaf
sig Hans Storbritanniska Maj:t till slottet Lacken,

hvarst gafs stor diner vid hofvet och sedan spek-
takel. I Brüssel bevistades äfver spektaklet på
Kungliga theatern. D. 1 afreste Hans Storbrittan-
niska Maj:t och ämnade bese slagfältet vid Water-
loo, D. 2 väntades Han till Düsseldorf; d. 3 skulle
resan fortsättas öfver Duisburg till Münster.

Portugal. På Erkebiskopens af Bahia mo-
tion, hafva Cortes beslutit, att de döda hädanefter
skola begrafvas usom städer och byar. — Carneiro
har framlemnat en petition från en invånare i Ba-
hia, att presternas coelibat måtte uphäfvas. C. före-
slog äfven att man i all underdånighet (humilda-
de) skulle föreställa Konungen att han måtte ut-
nämna en ministère, i hvilken rådde mera endragt
och mera nit för nationens interesse. Castellobranco
anmärkte, att ordet humildade voro på orätt
ställe användt; men Carneiro svarade, att han an-
såge det synonymt med vördnad (respeito).

Spanien. Gen. Morillo skulle redan hafva
åter tillträd Gen. Capitaines embetet, om ej Gen.
Montemayor, som förestår det, af aktning för ho-
nom vägrat öfvervara undersökningen. Imedler-
tid har af Krigsrättens handlingar blifvit uplyst,
att Morillo ingalunda dragit sabeln, utan tvärtom
befallt soldaterna att gå på utan vapen. Krigsni-
nistern har nu förkunnat honom Konungens vilja,
att han åter tillträder embetet.

Riego kom d. 7 Sept. till Lerida. Han måste
dröja några dagar, emedan han var aldeles utblot-
tad på penningar. Hans regimente, de la Con-
stitucion (bildadt af f. d. Isla-arméen) hade da-
gen förut blifvit skickadt till Taorega. I Lerida
mottogs han med stor högtidlighet. I Saragossa
har hållit på att åter blifva oroligt; man ville i
triumf kringlöra Riegos bild på gatorna, hvilket
dock Xefe politico hindrade. Dagligen inlupo bö-
neskrifter för Riego från alla håll. I en från Val-
ladolid bönfallas, att H. M. dock ändtligen ville
regera sjelf och constitutionelt. — Mot Bi-
skopen i Saragossa hafva så många klagomål in-
läppt af munkar, dem han vägrat secularisation, att
Inrikes Ministern låtit säga honom, att så snart så-
dant vidare inträffade, skulle han hafva landtör-
visning att vänta.

På sundhets-juntans begäran äro tjurfäktnin-
garne inställda, emedan de många cadavren äro
skadliga.

COURIEREN

FRÅN STOCKHOLM.

Thorsdagen den 18 October.

Om verkliga betydelsen af ordet Police.

(Slut fr. N:o 49.)

Ju mindre ett samfund är, desto mindre är dess behof af särskild uppsigt öfver ordningen. I en by kan den handhafvas nästan utan någon egen anstalt därför. Den ena människan känner alla sina grannar, ja ofta alla deras släktingar, vänner och gäster. Hvarje husligt förhållande är allmänt bekant; den enes sysselsättning, lefnadssätt och böjelser äro icke hemligheter för den andre. Hvar och en vet således, huru han skall ställa sig med sina grannar; och allt, hvad som icke kan i godo upgöras och biläggas, blifver draget under domaren. Sällan behöfver Kronobetjäningen — polisen på landet — anlitas om ögonblicklig handräckning, för skydd mot öfvervåld eller ordningens bibehållande. Den inre polisen inom ett sådant samfund, verkställigheten af hvad genom lag eller öfverenskommelse är stadgad för inbördes skyldigheter och samfundets gemensamma intressen (gemensamma arbeten, gemensamma ägors begagnande, hägnaders vidmagthållande o. s. v.) är vanligen anförtrodd åt några ledamöter, som därtill blifvit valda och som, utan arfvode och utan synnerlig möda, vaka öfver dessa föga vidlyftiga och föga invicklade ärender.

Men så snart samfundet blifver större, medlemmarne mera olikartade till yrken och intressen, antalet större af främlingar, som gå och komma; då växa dessa ärender, då uppkommer behofvet af en mera organiserad och vaksammare police, som fordrar särskilda embetsmän, hvilka kunna helt och hållet upoffra sig åt befattningen.

Innan vi gå längre, torde vi börja kasta en blick på en egen upfinning af nyare tidens despotism. Då man velat förstöra all medborgerlig anda, all magt som utgår från folket, och intvinga allt under en vilja, under den högsta verkställande magten (eller, som man begynt kalla den, *allmänna magten*); har man tillskapat *Police-Ministèrer*. Municipal-styrelsen består däri, att hvarje litet samfund sjelft sköter sin police. Men detta kan icke förenas med despotismens grundsatser, enligt hvilka hela det stora samhället och alla dess invånare icke skola utgöra annat än en marionett-theater, hvars alla trådar samlas i en punkt, där godtyckets järnspira herskar. All police måste, enligt ett sådant system, vara *regering*; hvarje den minsta åtgärd, som vidtages, måste anses utgå från autokraten, och ingen ting kunna göras af det helt och hållet passiva folket.

Såsom polisen, enligt detta system, kommer att i hela staten stå under ett öfverhufvud och utgöra ett odelbart helt; så blif-

ver den äfven öfverallt *lika*. De samma grundsatser, som följas vid ordningens vidmagthållande i hufvudstaden, följas äfven i den minsta by. Samma spionaktiga öfvermod, som nästan är oskiljaktigt från godtyckets tjänsteandar, förargar och störer medborgaren på båda ställena. Där sederna ännu äro rena och hvarje människa har sin sysselsättning, råder samma policetakt, som i de stora städerna, dessa förderfvets verkstäder, där lasten, bedrägeriet och sysslösheten frodas. Hvad en stilla, frömsint medborgare kan åtaga sig, så länge det är ett medborgerligt förtroende och endast utövas efter lagar och samsfundsmedlemmarnas öfverenskommelser, det kunna ej annat än förkastade och förhårdade varelser åtaga sig, då det är en egen skräckmagt, fruktad, hatad och ställd i strid mot medborgarne. Hvem vill, utan att hafva förlorat sin egen och andras aktning, låna sig till ett verktyg, som understundom ålägges att spionera och rapportera, att sprida rykten, för att verka på allmänna tänkesättet och utforska det, att genom hotelser eller löften vända det efter vederbörandes önskan, att förfölja den, som vågar vara medborgare, att i hemlighet undanskaffa honom — med mera dylikt, hvartill man sett det fulländade despotiska policeväsendet användas? I England, där så mycket godt finnes i statsörfattningen — så mycket nästan outgrundligt godt, som synes däraf, att hela det vidunderliga lagsystemet och corruptionen i riksförsamlingen icke kunnat utrota det — i England hafva patrioter i alla tider ifrat emot dylika embetsmannacorpser, där hvarje den minsta del beror af öfverstyrelsen och blott är machine i dess hand. Den stående arméen och det förfärliga upbördssystemet hafva därföre varit stötestenar för den Engelska patrioten. Policen har också i hela England, undantagande

en del af London, förblifvit, oberoende såsom domaremagten, i medborgares händer. Annorstädes åter, där despotismen förmått utrota all magt bredvid sig, har policen blifvit regeringarnas arcanum och allt i alla, som tillryckt sig delar af alla andra auctoriteters område. Vi vilja ej tala om den vanliga brottmålsundersökningen, som policen på många ställen nästan ryckt till sig. Äfven undervisningen, handeln, slöjderna o. d. måste på många ställen stå under policen.

Hvad vi anse böra höra till *police*, hafva vi redan tämligen tydligt visat. En god police i en stad drager försorg om renlighet, snygghet och uplysning på gatorna, samt om anstalter, som försäkra främlingen bekvämligheter; *vakar* och är öfver allt tillstädes, då dess handräckning kan fordras, i stället för att blott uppsöka tillfällen att genera och preja; förekommer brott och öfvervåld, genom en outtröttelig vaksamhet, i stället att, sedan brotten obehindradt skett, inquisitoriskt arrestera och plåga en mängd oförvunna, för att upptäcka den brottslige; lånar sin hand åt lagarnas skipare, utan att sticka henne in i deras arbete; upptäcker genast och motarbetar vådliga händelser, eld och dylikt; biträder den, som vid stora folksamlingar kan oroas i sin rätt och sina bekvämligheter; håller hand däröfver, att de som erbjuda allmänheten varor, förlustelser eller bekvämligheter (vare sig skor, bröångbåtar eller annat) icke bedraga eller sätta i farlighet. Sådan police får man mångestädes se — och se den, utan förargelse öfver plumphet och grofhet — se den med sträng precision, men alltid med anständighet, sköta sitt kall och icke blott betrakta det såsom en inkomstkälla.

UTLÄNDSKA NYHETER.

Turkiet. Från Wien yttrar man stor förvåning, huru det kunnat utspidas, att Österrike i alla händelser kommer att göra gemensam sak med Ryssland mot Turkarna. "Vi tro ännu icke," heter det, "att kriget kommer att utbrista; men om det skulle hända så kan man vara öfvertygad, att vårt kabinet icke förklarar sig mot Porten. Storherrn och Divan visa för närvarande vår regering det största förtroende och göra allt, hvad som kan vara henne behagligt. Vi hafva ej det minsta skäl till krig; ännu mer, Österrike synes väsendtligen intresserad vid Ottomaniska rikets uprätthållande, och denna tanke tyckes råda i alla vårt hofs företag. Naturligtvis gör det äfven det möjliga, för att hindra krig; och man försäkrar verkligen, att målet är hunnet." Vidare berättas från Wien, att man där hade underrättelser från Petersburg af d. 10 Sept., hvilka innehöllo, att Kejsaren i allt gillat Bar. Strogonows förhållande och skrivit till honom i Odessa ett bref, med försäkringar om H. M:s synnerliga nåd; (Han säges skola i Odessa afvakta Kejsarens ankomst); att allmänheten ännu kände ingen ting om det svar, Porten fått på sin sista, till Petersburg directe afsända note; att Kejsaren var färdig att resa till sina trupps kantonerings-qrarter i Minsk och förmodligen kom att besöka alla sina mot Turkiet upställda trupps kantoneringar, ända till Odessatrakten; att de främmande beskickningarne icke skulle medfölja H. M. på resan; att vid Ryska arméen rådde en obeskriflig krigisk entusiasm och en brinnande ilfver att hämna de mördade trosförvandterna; att från Wienska hofvet afgått till Ryssland inbjudning till en congress, angående Turkiska ärenderna; men några diplomater trodde, att Ryssland vid sina beslut i närvarande stund icke skulle taga råd af någon congress. — Enligt sista underrättelserna från Frankfurt, trodde man därt fullt och fast på fiendtligheternas snara utbrott mellan Ryssland och Turkiet. — Förbudet mot spannmålsutförsel från Odessa (hvilket nemligen icke ännu är gifvet) framställes af Frenska tidningar såsom ett vänskaps-bevis af Ryssland mot Turkarna, alldenstund Constantinopel redan är tillräckligen försedd, och allt, hvad ytterligare utskippas, endast kommer de uproriska Grekerna till handa. I Berlin har man underrättelser från Odessa, enligt hvilka Amiralitetet i Nikolajew fått ordres att sätta alla skepp i segelfärdigt stånd.

Kiaya Bey, befälhafvare i Moldau, (förra Seraskieren Jussuff Paschas Kapitan) är afsatt, genom en Storherrlig firman, och Kapidschi Pascha var

redan (enligt bref från Moldauska gränsen af d. 16 Sept.) ankommen till Jassy, för att hemta hans hufvud till Constantinopel. Han skall sjelf hafva deltagit i sina soldaters plundringar. Salih, Pascha af Warna, hvilken redan förut varit öense med honom, i anledning af Janitscharernas excesser, är utnämnd till hans efterträdare; och allt sedan han har befalet, skola inga oordningar hafva förefallit. Han kvarblifver i Jassy, med 800 man, och har den vidsträcktaste fullmakt, för att återställa lugnet. D. 7 Sept. kungjorde han en firman, hvorigenom fullkomlig amnesti försäkras alla dem, som återkommit. I Moldaus styrelse råder imidlertid stor oreda, då de högre Bojarenne, som alltid haft den sig anförtrodd, ännu icke velat återvända hem. Jussuff Pascha af Ibrail är afsatt och har fått en efterträdare, äfven i anledning af excesserna i Moldau.

Från Wien berättas af d. 29 Sept., att de skingrade Insurgenthoparne allesammans lemnat slättlandet och klostren, dem de förut försvarat, och dragit sig up i bergen vid gränsen, der de blokeras af en obetydlig corps. Af äldre datum berättas, att 2000 Turkar under Selichat Bei inryckt i Foltischeni, för att förfölja Grekerna.

I slatet af Aug. föreföllo i och omkring Foltischeni, med omväxlande lycka, flera drabbningar, mellan Hetairister och Turkar. Därpå företogs sig en hop af 20 turkar att gå in på Österrikiska gränsen vid Suezawa, för att plundra. Ett par soldater af en dervarande vaktpost gingo utan gevär till Turkarna, för att underrätta dem, att der var Österrikiska gränsen; men Turkarne begynte genast gifva eld. Österrikarne gingo då tillbaka till sin post; Turkarne följde dem och fann där 4 man, hvilka ändteligen lossade sina gevär, hvarvid en Turk och 2 hästar fällo. Turkarne sprungo då sin väg, men återkommo snart, 200 man starka. Imidlertid hade äfven en förstärkning af 20 man ankommit till den Österrikiska posten, och Officeraren frågade Turkiska anföraren, om han ville hafva krig med Österrike. Turken begynte då ursäktas sig och bad Officeren att anse händelsen såsom icke skedd. Imidlertid (heter det från Wien) anser man dessa små slagsmål blott såsom förespel till ett annalkande större spektakel.

Den 7 September stötte Jorgaki, med sina 4,000 man, på en Turkisk corps vid Fokschani. Han angrep Turkarne med häftighet och slog dem. De förlorade 400 döda och 130 fångna. Derpå drog han sig tillbaka up i bergen. Denna nyhet satte förskräckelse i Turkarne i Bucharest; men de tröstade sig, då underrättelsen om hans återlig inträffade.

Öfver England berättas; att i slutet af Aug. lugnet och handeln begynte återkomma i Arkipelagen, emedan man begynte mindre tro på krig(?). Ali var ännu instängd i Janina och man väntade stundeligen, att han skulle springa i luften, medelst Turkarnes ofanteliga minor. — Återigen talas om oroligheter i Constantinopel, i anledning af underrättelsen om flottans förstöring. Till och med Engelska General Consulns son skall hafva fått en pistolkula genom halsen. — Alla Joniska undersåtare, som deltagit i Grekiska kriget, äro för alltid landtförvista och deras egendom indragen, såvida de icke inom en månad återkomma. — Öfver Corfu berättas, att i Öfra Albanien skall vara fullkomligt lugnt; att Montenegriner och Servier icke visa lust för krig; att de Latinska Christna icke vilja deltaga i Grekernas resning i Nedra Albanien; att Turkarne i Bosnien äro under vapen m. m.

Spanien. General-Lieutenant Alava, Wellingtons f. d. Adjutant, är General-Capten i Arragonien efter Riego och General-Montemayor, General-Capten i Estremadura efter Arco Agüero.

I Madrid hafva åter varit några oroliga upträden, i anledning deraf att folket ville bära Riegos bild i triumf. Xefe Politico lyckades att utan blodsutgjutelse skingra folket; så att lugnet är fullkomligt återställt. Fontana klubben är stängd, men folket satte sig emot husägarens arrestering — Allt är lugnt i Saragossa. Af 36 vittnen uplyses redan, att den republikanska complotten gick ut på Spanska Regeringens störtande. Ännu flera arresteringar hafva ägt rum i Saragossa. — För Riego hafva till Konungen inkommit ifriga föreställningar från flera ställen. En ifrån Madrid, och ännu mer en ifrån Valencia äro ganska häftiga. Äfven Arco Agüero hade, 2 dagar före sin död, insändt en i ganska frimodiga ordasätt affattad. En samling af studenter och nationalgarde från Catalonien hafva personligen inställt sig hos Riego i Lerida och betygat honom sin aktning. Vid underrättelsen om hans afsättning samlades i Barcelona folkhopar, som häftigt ropade på hans befrielse och emot de Servile. Oroligheten stillades dock af fruktan för gula febern.

Portugal. I anledning af Cortes's begäran, att Ministeren måtte nybildas, har Konungen sagt till Utrikes Ministern, D. Pinheiro Ferreira: "Öfverlägg med Amiral Quintella om bildandet af en Minister, såsom Cortes önska; ty utan denna så önskansvärda enighet med dem blifver det omöjligt att stifva allt det goda, nationen väntar af oss."

America Bref från Buenos Ayres af d. 19 Julii

innehålla, att resten af Montoneros's stridskrafter blifvit förstörd i en allmän drabbning; att Ramirez blifvit fången och skjuten och hans hufvud sändt till Ståthållaren i Sta Fe; att Patrioterne fullkomligt slagit Spanska arméen i nedra Peru, hvarvid befälhafvaren, Weimer, stupat. Communicationen är således fri allt ifrån Buenos Ayres till Salta, Tucuman och Santiago de Estero. Nu är följaktligen ingen ting, som hindrar den allmänna congressen i Cordoba och uprättandet af en centralregering, hvilken kan återgifva lugn och ordning åt dessa förenade provinser. Den armée, med hvilken S. Martin afseglat till en obekant bestämmelse, bestod af blott 1000 man; och om hans nederlag har man inga färskare underrättelser.

I Montevideo har tilldragit sig en revolution af allvarsam natur: Provinseen har constituerat sig till en del af Brasilien. D. 15 Julii hade en congress af folkets fullmäktige sammanträd, för att besluta antingen hvad nu skett, eller ock förklara Provinzen oafhängig. Nu blifver dock nödvändigt för Portugisiska regeringen att hålla en väpnad styrka i Montevideo, mot dess förra herrar, Syd-Americanerna.

I Mexico är Vice-Konungen Apodaca afsatt af den Kungliga arméen och Fältmarkalk Novelda utropad i hans ställe. Detta skedde d. 5 Julii, utan våldsamma upträden, och anses såsom en lycklig händelse för royalisternas sak. — D. 8 Julii inträngde 5000 insurgenter i Veraacruz, men blefvo åter utkörda och efterlemnade 1000 döda på gatorna. Detta starka motstånd läro hafva blifvit möjligt genom den förstärkning, som ankommit med två fartyg från Havana.

Nyaste underrättelserna från Costa firma framställa hela landet såsom varaude i insurgenternas våld. De innehade Caraccas, Laguaira, Coro, Maracaibo, kort sagt allt. Sjön var betäckt med Bolivars och Brions corsarer, Curacao var fullt af flyende Spanjorer. — Ett par förnäma Preussare hafva tagit tjänst i Columbiska arméen.

Ordning och lugn äro återställda på Haiti, och handeln och civilisationen begynna upblomstra under Boyres liberala styrelse.

Stockholm. Från Wenersborg berättas, att sex personer, misstänkta såsom delagtige i det hos Prosten Doct. Kullman i Algotstorp i Westergöthland föröfvade (genom andra tidningar redan kända) rån, hafva redan blifvit häktade.

STOCKHOLM,
Tryckthos ELMÉN och GRANBERG.

COURIEREN

FRÅN STOCKHOLM.

Måndagen den 22 October.

Ytterligare bidrag till historien om contracter med Kronan och leverance för dess behof.

I April månad innevarande år anställde Förvaltningen af Sjöärenderna uphandlings-auction å hvarjehanda flottans behof. Där bland var ett parti hampa, hvarå Handels-huset Sterky et C:o i Stockholm gjort lägsta anbudet. D 10 Maji uprättades där före contract, enligt hvilket Handelshuset skulle, inom Augusti eller sist September månads slut, i Carlscrona för örlogsflottans behof leverera 250 Skeppund ren Rigisk hampa, hvilken borde i Carlscrona besigtigas, och hvarför, efter skedd leverance, betalning, efter 69 R:d b:o Skeppundet, skulle i Förvaltningens kassa få lyftas. På det leverantören måtte vinna lättnad uti dess åtagande, tillät Förvaltningen en skicklig hampvräkares beordrande från Örlogsflottan, för att, efter leverantörens hos Förvaltningen därom gjorda anmälan, afresa till det ställe, som upgafs, och vråka den till leverering ämnade hampan innan den inlastades. Wråkarens resekostnad borde dock leverantören bestå. I öfrigt innehöll contractet, huru förhållas borde, om det levererade partiet steg öfver eller icke till det utsatta quantum, samt om leverantören brast i fullgörandet af sitt åtag.

Därpå skref Förvaltningen till Warfs-Amirals-embetet i Carlscrona, med anmodan att utse en skicklig hampvråkare, som skulle resa till Stockholm och anmäla sig hos Förvaltningen, för att sedan afsegla till Riga. Warfs-Amirals-embetet utsåg härtill en Undermästare vid Örlogsflottans repslagare-bana, vid namn Lundgren, "en ganska skicklig och pålitlig karl, som flere gånger varit nyttjad i slika befattningar". Sterky et C:s ombud, Straus et C:o, upköpte 245 Skp. 18 Lp. hampa, hvilken inlastades och inom utsatt tid ankom till Carlscrona. Å connoissementet hade den medsände vråkaren teknat: "Att desse 54 buntar ren hampa äro vrakad och emottagit af mig, testerar jag härvid. Riga d. $\frac{2}{3}$ Junii 1821. Fri från vigten. C. F. Lundgren."

Imidlertid kasserades hampan i Carlscrona, hvarom Warfs-Amirals-embetet, i skrifvelse af d. 21 Julii, underrättade Förvaltningen af Sjöärenderna, hvilken svarade d. 31, att, då vräkningen i Riga fans, i enlighet med contractet, verkställd af den af Warfs-Amirals ombetet utsedda personen, Lundgren, "den Warfs-Amirals-embetet närmast bordt känna både till pålitlighet och skicklighet, samt huruvida han kunde Kronan ansvara för det honom sålunda anförtrodda viktiga updrag, har dock en ytterligare vräkning i Carlscrona ägt rum; men emedan af den insända, i alla afseend-

den ofullständiga besigtningssrapporten hvarken kan inhemtas, huruvida Lundgren, hvars rätt i hufvudsaklig måtto därunder berott, vid denna besigtning varit närvarande och fått tillfälle utreda de anmärkningar, som rörande hampan finnas gjorde, eller Warfs-Amirals-embetet det minsta utlåtande i ämnet meddelat, till uplysning om besigtningssmännens behörighet att, utan Warfs-Amirals-embetets förordnande, ehuru, enligt rapportens föranledande, en del försök på hampan hållit det i 1807 års Besigtningssreglemente föreskrifna prof af 15 a 16 *l. s.* tyngd, likväl hafva tillåtit sig cassera hela partiet; ty och då det måste tillhöra Warfs-Amirals-embetet att tillse, det ej mindre reglementen än contracter varda i alla delar iakttagne, samt öfver förrättningar, i afseende på alla vederbörandes rätt, behörige noggranna besigtningssinstrumenter uprättas och vid ärendets anmälan blifva aflemnade;" skulle Warfs-Amirals-embetet förordna öfverbesigtning (hvarvid Lundgren och Sterky et C:s ombud skulle vara närvarande), affordra Lundgren och besigtningssmännen förklaringar öfver Sterky et C:s ansökan om ersättning för kostnader och förluster, hvilka upkommit genom kasseringen (belöpande sig till 1570 R:d 28 sk. b:co), insända förklaringarna, jemte eget utlåtande och besigtningssinstrumentet, och, för kronans rätts bevarande, söka qvarstad å all Lundgrens så lösa som fasta egendom och i öfrigt med honom, enligt lag och krigsartiklar, förfara.

D. 25 Aug. svarade Warfs-Amirals-embetet härpå och öfversände Besigtningssförrättningens(?) och Lundgrens förklaringar öfver Sterky et C:s "förmättna skrift". Författningarne voro, säger Warfs-Amirals-embetet, stricte följda och Lundgren "en ganska kunnig och pålitlig person, som nog förstått vråka hampan, om leverantören gifvit honom så fullständiga föreskrifter till

efterlefnad, att han icke kunde, som troligen skett, trugas till emottagande af annan än fullgod vara". Ansökningen om qvarstad hade Landshöfdingen afslagit.

Lundgrens förklaring innehåller, att han af Förvaltningen af Sjöärenderna icke fått annan instruction än att anmäla sig hos Sterky et C:o, för att afsegla till Riga; men att han "skulle besigtiga och, i egenskap af commenderad tjensteman, vråka och emottaga någon hampa, hörde han aldrig omtalas, och dertill ansåg han sig ej heller skicklig." Af Sterky et C:o fick han blott ordres att gå till Riga och tillse, att det finges god hampa. Efter ankomsten dit, säger sig L. väl hafva för Straus et C:o anmärkt, att den erbjudna hampan icke var god; men att han hotades med Notarius publicus och var tvungen att vråka hampan, som förevistes. Som enskild man säger han sig ingen ting hafva kunnat göra. Han upprepar, att han icke trodde sig sänd till Riga, för att besigtiga varan och ansvara för dess godhet. Han, såsom ensam person i Riga, "kunde icke strida mot öfvermagten," fullgjorde de ordres, han fått och kunde icke "dröma till föreskrifter, som aldrig förr än nu efteråt blifvit, förmodeligen för att hjälpa en oförsigtig leverantör, uppstälde."

(Forts. c. a. g.)

UTLÄNDSKA NYHETER.

Turkiet. I anledning af courierer, dem Ryska Ministern i Wien fått från sitt hof d. 20 och 25 September, utspriddes rykten, som tingalunda voro af fredlig natur. Ryska kabinettet synes föga nöjdt med det Turkiska svaret på sitt ultimatum, ifrigare än någonsin yrka Moldaus och Walachiets befriande från Turkiska trupper, dem Porten, enligt tractaterna, icke ägt ditsända. Äfven påstås den förklaringen, att Patriarken varit förrädare, halva gjort ett vidrigt intryck på Ryska kabinettet. Samma underrättelser säga, att Ryska gardernas hög-

quarter blifvit förlagd till Witepsk till Minsk, dit Kejsaren väntades. Att han afrest från Petersburg d. 22 Sept., vet man. Från Riga berättas af d. 17 Sept., att garderne skulle hafva anträdt sin marche åt Moskow, hvaraf man slöt, att de torde få ytterligare destination mot Turkiska gränsen. Dittills hade imedlertid truppernas åtskilliga fram- och återmarcher haft till närmaste ändamål blott mönstringar och manoeuvrer. För fjorton dagar tillbaka voro redan Kejsarens hästar i Witepsk. Äfven hafva, från fästningen Bobroisk, 40000 Pud ammunition blifvit skickade till Ukrain; hvaraf man kan sluta, att den vid Pruth stående arméen skall betydligt ökas och att fiendtligheternas början med sannolikhet kan väntas. — Från Odessa berättas af d. 14 Sept., att Kejsaren, på sina mönstringsresor, väntades dit. — D. 8 Sept. gick därigenom en transport af 20,000 tält till arméen vid Pruth. — I Frankfurt säges allmänt, att kriget med Turkiet synes blott uppskjutet och att man med flit sökte förlänga underhandlingarna, för att låta vintren komma, då, såsom bekant är, de Asiatiske trupperne skynda hem. Härmed sätter man i förbindelse den nyheten, att en stor mängd tält afgått från Petersburg till Pruth. I anledning af en från Wien ankommen courier, hafva fonderne i Frankfurt ausenligt sjunkit, — Odessa är bekräftadt i sina rättigheter såsom frihamn.

Det var den 11 Sept. då Kiaya Bei, med sina trupper, aftågade från Jassy till Ibrail. Samma dag intågade Salih Pascha i Jassy och öfvertog, tillika med Mussul Effendi och Steph. Wogorides, landets styrelse. Salahor i Jassy, Miri Mustapha, anträdde d. 18 Sept. sin återresa öfver Douau, för att hos Porten allägga berättelse om sakernas tillstånd i Moldau. Sali Paschas stränga discipline har ingifvit flera af landets invånare mod att återkomma, så att staden och landet åter begynna befolkas. Samma händelse är med Bucharest och Walachiet (Österr. Beobachter). Salih Pascha har kungjort en en Hatti Humajums (Kejserligt handbref) som påbjuder förlust af lif och egendom för dem, som deltagit i resningen, men beskydd åt alla andra invånare, äfven som högsta nåd öfver de Janitscharer, hvilka deltagit i excesserna. — De enda insurgenier, som ännu visa sig, äro Albaneser och Arnauter. En hop af dylika hade förskansat sig i ett kloster (Sekä) vid Niamsch och försvarade sig ännu d. 18 Sept. mot Turkarnas anfall.

D. 7 och 8 Sept., då man har sista nyheterna från Constantinopel, skall lugnet där varit ostördt. Nära 200 fartyg hade utlupit till Medelhafvet. Med visshet kände man ingen ting om sanningen eller

grundlösheten af ryktet om huset Kallimachis utrotande. Dess släktingar i Odessa hoppades dock icke synnerligen, då landtförvisning, enligt Portens vanliga bruk, nästan alltid är förebud till afrättning, och alla Phanariotfamiljers utrotande synes österkalleligen beslutet i Divan.

Pesten skall hafva begynt visa sig i Constantinopel.

Sista underrättelserna från Macedonien säga, att Turkarne där fått öfverhand, att Mehmet Pascha framrycker och att alla Greker, dem man träffar med vapen i hand, nedgöras på stället. — I den fästning, där Ali af Janina är instängd, skall elden hafva förstört alla hans palatser (?) och magasin. Sedermera har ryktet änyo utspridt sig om hans död och synes sannolikare än någonsin. Dock tro några ännu, att detta rykte, likasom hans förra försök att underhandla med Turkarna, är en af honom sjelf uppspunnne list. Från Thessalonik har man underrättelser af d. 25 Aug., enligt hvilka nästan alla därvarande Grekiska köpmän blifvit fängslade, i anledning af händelsen vid Kassandra. Grekernas quarter öfverlämnades till plundring åt Janitscharer och Judar, hvilka inträngde i kyrkorna och, efter de ohyggligaste profanationer af helgedomen, togo alla kärl af guld och silver, emot erläggande af en viss summa till Paschan, och lemnade sitt hat mot de christna fritt lopp. Några gator råkade i brand. Ryska consulu hade redan flytt. I Belgrad har sedan en mängd af de röfvade dyrbarheterna blifvit utbjuden till salu. Ännu fåskare underrättelser, som gå till d. 3 Sept., säga, att allt var lugnt i Thessalonik, men att de förnämsta Grekerne allt jemnt sulto häktade. Grekiska trupperne voro inskränkta till besittningen af berget Athos och näset vid Kassandra, hvilket de sägas hafva genomskurit och gjort till en ö. — I Servien skola åter visa sig några folksrörelser.

D. 10 Augusti skall Turkiska flottan, 35 segel stark, hafva utlupit från Rhodos, utan att man ännu i slutet af månaden hört något om dess sammanträffande med Grekerna. — Paschan af Egypten skall hafva sändt sina skepp först då Divan hotade att, i annat fall, behandla honom såsom fiende. Han skall vara ytterst missnöjd med Turkiska regeringen och ännu göra blott så mycket, som är oundgängligt, för att icke komma i öppen fiendskap.

Ryska Statsrådet Stourdza skall hafva författat en till Kejsar Alexander ställd skrift, som circulerar i diplomatiska cercler i Frankfurt och hand-

lar om Grekelands belägenhet. Den skall vara ämnad att meddelas de Europeiska kabinetterna.

Österrike. I Wien har gått ett rykte om en i Siebenbürgen upptäckt sammansvärjning. Flera Grekiska prester skola där vara häktade. -- Ständerne i Grefskapet Pesth hafva vägrat Kejsersliga hofvets förslag. Grefve Festetics och Baron Orozi hade i synnerhet talat med eftertryck. Kejsaren hade af Ungrarna begärt uppsättandet af 28000 recruter, dem de redan voro skyldige att uppsätta år 1815.

America. Från St. Thomas berättas af d. 24 Aug., att insurgenzerna intagit Mexico; men directa bref från Veracruz af d. 22 nämna ingen ting därom, och det torde således vara mindre tillförlitligt.

Presidenten på Hayti har funnit sig föranlåten att från ön bortvisa en af Påfven ditsänd Biskop.

Spanien. D. 22 Sept. höll Konungen och Dess famij deras högtidliga intåg i Madrid. Folkets högt yttrade glädje var icke åtföljd af någon obehaglighet. Samma dag höllo Cortes sin första förberedande session. D. Calatrava valdes provisoriskt till President och Martinez de la Rosa till Secreterare, och verification af fullmagterna begynte. I Franska blad berättas, att Cortes utsköt till suppleant-deputerade från de ultramarinska provincerna, utom från Peru och Manilla, emedan de definitiva deputerade längesedan kunnat vara ankomna. Detta steg ogillas mycket af allmänna rösten. D. 24 installerade sig Cortes och valde Biskopen af Majorca, Vallejo, till månadsresident. D. 28 skulle Konungen öppna dem.

Gen. Martinez är de i stift nämnd till Xefe politico i Madrid, Gen. Montemayor till Gen. Capitaine i Estremadura och Gen. Andilla till Commandant i Madrid.

Äfven de Spanska Ministrarne vid främmande hof hafva fått sina löner nedsatta (från 18,000 till 12,000 Pesos fuertes).

Vid upträdet d. 18 Sept., var det Xefe Politico sjelf, som ryckte Riegos bild från folket. Några personer häktades och sedermera har allt varit lugnt. Grupper hafva väl stundom bildat sig, men ingen ting vägat företaga. Förbudet mot processionen med Riegos bild grundade Gen. Martinez därpå, att inga, icke ens religiösa, processioner få företagas i befästade städer, utan militär-auctoriteternas tillstånd. -- Af alla conspiranterna i Saragossa är ingen tilltalad utom Villamor (en Fransos); och allmänna tänkesättet förklarar sig högt mot dylika narraktiga upptåg.

Zaldívar har inbrutit i Sierra Morena och Cordova-posten är röfvad, förmodligen af hans folk.

Portugal. D. 15 Sept. firades, med stor högtidlighet, årsdagen af Portugals befrielse från Fransoserna och af Lissabons förklarande för revolutionen sistl. år. Folket och trupperna spisade tillsammans under bar himmel; en stor mängd fattiga bespisades; Konungen lade, på Rociotorget, grundstenen till det monument, som skall resas till äminnelse af revolutionen.

Den landsflyktiga Cardinal-Patriarken skall leva i Frankrike i yttersta torftighet. Hos Cortes har blifvit föreslagen en pension åt honom, men förgäfvos. -- D. 12 Sept. beslöts, efter långa debatter, att Statsråd äro ansvarige för sina lagstridiga råd. -- D. 13 talades ifrigt för Grefve Arco's sättande på fri fot, hvilket dock icke lyckades. Sedermera assemnades Utskotts-betänkande om honom och beslöts -- att sundheten af hans fängelse skulle utrönas och undersökning öfver honom anställas.

General Vicarien i Braga har låtit häkta alla prester, som brukat national-cocarden, gifvit dem skrubbor och ålagt dem böter.

England. Southwarks valmän hafva d. 5 dennes hållit en sammankomst, tor att öfverlägga, om man skulle företaga en subscription, för att ersätta Gen. Wilson, hvad han förlorat genom sitt afsked. Alderman Wood upläste ett bref från Wilson, hvilken, med tacksägelser för uppsätet, undanbad sig den i fråga varande subscriptionen; men Wood kunde icke understödja sin tappra väns tankar. Efter några tal till Generalens beröm, begynte subscriptionen, hvarvid t. ex. redactionen af tidningen the Traveller anmälte flera betydliga summor af 500, 200, 50 Pund o. s. v., som inllutit. Tacksägelse voterades åt the Traveller, the Times m. fl.

Italien. Ännu påstås, både att det är verkligt och att det är diktadt, hvad ryktet sagdt om Borgamis död, nemligen att den timat tre dagar efter Drottningens af England och varit föranlådd af en dylik kolik som hennes.

Frankrike. Valen till deputerade fortgå. Man känner redan, att Jacquinet-Pampelunc, Josse Beauvoir, Gen. Grandjean, Bar. Louis, Laruelle, de la Boulaie, Royer Colard, Grefve Salaberry, de St. Aignan och Jobez äro valde.